ΚΥΘΗΡΙΟΙ

Ἐὰν θέλετε πολιτισμόν, εὐημερίαν, καὶ πρόοδον, κατέλθετε τὸ ταχύτερον ἀπὸ τὰ βουνά σας εἰς τὸ παράλιον, καὶ δημιουργήσατε ἐκεῖ σύγχρονον πόλιν. Ἄλλως ὁ σημερινὸς διασκορπισμός σας εἰς μικροχωρία καὶ μικροσυνοικισμούς, θὰ ὁδηγήσῃ ἀσφαλῶς εἰς παντελῆ ἐρήμωσιν τὴν νῆσον σας.

«Φωνὴ τῶν Κυθήρων»

ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΚΥΘΗΡΙΟΙ

Κτίσατε τὴν νέαν πόλιν σας εἰς τὸ Διακόφτι. Μόνον τὸ μέρος αὐτὸ σᾶς ὑπόσχεται ὁριστικὴν συγκοινωνιακὴν ἐξασφάλισιν, καὶ μόνον αὐτὸ σᾶς παρέχει ὅλα τὰ πλεονεκτήματα πρὸς ὑγιεινὴν διαμονήν σας. Τὸ Διακόφτι εἶνε ὁ τόπος ὁ ὁποῖος φυσικῶς ἐξυπηρετεῖ τὸ σύνολον τῆς νήσου σας.

«Φωνὴ τῶν Κυθήρων»

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΑΪΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΕΤΟΣ 10ον — ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' | ΓΡΑΦΕΙΑ & ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ - ΟΔΟΣ Θ. ΡΕΤΣΙΝΑ 33 - ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ | ΔΕΥΤΕΡΑ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1934.—ΑΡ. 121

ΔΙΑΤΙ ΚΑΙ ΔΙΑ ΠΟΙΟΥΣ ΙΔΡΥΘΗ ΤΟ ΚΛΑΣΣΙΚΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΜΑΣ

ΔΙΑ ΠΟΙΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΩΦΕΛΕΙΣ ΛΟΓΟΥΣ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ Η ΤΑΧΕΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΜΑΣ κ. Π. ΤΣΙΤΣΙΛΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ κ. ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΚΔΟΘΕΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΡΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ἀξιότιμε κ. Ὑπουργέ,

Ἐλάβετε βεβαίως γνῶσιν τοῦ βιβλίου τοῦ Γυμνασιάρχου Κυθήρων ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ Διδακτήριον τοῦ Γυμνασίου Κυθήρων» εἰς ὃ, ὡς θὰ παρετηρήσατε, εὐρύς γίνεται λόγος καὶ περὶ ἐμοῦ ὡς ἀντιταχθέντος εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ γυμνασίου ἐνεργείας τοῦ κ. γυμνασιάρχου

Ἐπειδὴ νομίζω ὑποχρέωσίν μου νὰ διαφωτίσω Ὑμᾶς ἐπὶ ζητήματος τὸ ὁποῖον ἐπὶ μακρὸν ἀπησχόλησε τὴν κυθηραϊκὴν κοινὴν γνώμην καὶ τὸν τύπον της, καὶ διότι ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων ἀπέφυγεν ἐπιμελῶς νὰ θίξῃ ἐκεῖνα ἀκριβῶς τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐνδιέφερον ὄχι μόνον τοὺς συμπολίτας μου, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄνθρωπον ἀσχολούμενον μὲ τὰ ἐκπαιδευτικὰ πράγματα τῆς χώρας, ἐπιτρέψατέ μοι, κ. ὑπουργὲ ν' ἀπευθύνω ὑμῖν τὴν παροῦσαν, ὅπως λάβουν συγχρόνως γνῶσιν αὐτῆς καὶ οἱ ἀπανταχοῦ Κυθήριοι οἱ παρακολουθήσαντες εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰς διαφόρους φάσεις τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἐν Κυθήροις γυμνασίου.

Ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ ἐκ 247 σελίδων βιβλίου του ἀναγράφει ξηρῶς, ὅτι τὸ 1921 ἱδρύθη ἐνεργείᾳ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν Κυθηρίου Σ. Στάη ἡ πρώτη τάξις τοῦ τετραταξίου γυμνασίου Κυθήρων εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας μας, κατόπιν κατὰ τὸ 1922 ἡ δευτέρα τάξις, ἔπειτα κατὰ τὸ 1923 ἡ τρίτη τάξις καὶ ἡ τετάρτη τὸ 1924, καὶ ὅτι τέλος τὸ 1929 τό τετρατάξιον πλέον γυμνάσιον μετετράπη εἰς ἑξατάξιον, εἰς πάσας δὲ τὰς ὑπολοίπους 246 σελίδας ὁμιλεῖ περὶ τῆς προσωπικῆς του δράσεως τὴν ὁποίαν κατέβαλλε διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς γυμνασιακοῦ κτιρίου, καὶ τῆς ἀντιδράσεως τὴν ὁποίαν συνήντησε.

Δὲν ὁμιλεῖ δηλαδὴ ὁ κ. γυμνασιάρχης οὔτε περὶ τοῦ ἂν ὑπῆρχε ἀνάγκη ἱδρύσεως κλασσικοῦ γυμνασίου εἰς τὰ Κύθηρα, οὔτε διὰ ποίους λόγους ἱδρύθη τοῦτο, οὔτε περὶ τοῦ ἂν ἐπεβάλλετο ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἱδρυθέντος αὐτοῦ κλασσικοῦ σχολείου εἰς σχολεῖον πρακτικῶν σπουδῶν, ὡς ἐνεδείκνυον αἱ κοινωνικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι τῆς νήσου μας. Ἠρκέσθη μόνον νὰ ἐκθειάσῃ ὁ κ. γυμνασιάρχης τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸ βιβλίον του, καὶ νὰ προβῇ εἰς ὑβριστικοὺς ἐν αὐτῷ χαρακτηρισμοὺς κατὰ παντὸς ἐκδηλώσαντος ἀντιθέτους πρὸς αὐτὸν γνώμας.

Καὶ περὶ ἐκείνων μὲν περὶ τῶν ὁποίων δὲν ὡμίλησεν ὁ κ. γυμνασιάρχης θ' ἀσχοληθῶ ἐγὼ ἐνταῦθα, εἰς ὑμᾶς δέ, κ. Ὑπουργέ, ἐναπόκειται νὰ κρίνετε αὐτὰς καὶ νὰ χαρακτηρίσετε τὰς πράξεις τοῦ ὑφισταμένου σας ἐκπαιδευτικοῦ ὑπαλλήλου.

ΠΟΥ ΕΓΚΕΙΤΑΙ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ

Ὅταν κατὰ τὸ ἔτος 1921 ἱδρύθη ἡ πρώτη τάξις τοῦ γυμνασίου Κυθήρων, οὐδεμία προσοχὴ ἐδόθη εἰς τὸ γεγονὸς καὶ οὔτε ἐξητάσθη τὸ σκόπιμον ἢ μὴ τῆς ἱδρύσεως κλασσικοῦ γυμνασίου εἰς τὰ Κύθηρα, διότι ἡ προσοχὴ τοῦ κόσμου ἦτο ἐστραμμένη ὁλόκληρος εἰς τὰ ἐξελισσόμενα τότε σοβαρὰ ἐθνικὰ καὶ πολιτικὰ γεγονότα. Οὔτε δὲ καὶ κυθηραϊκὸς τύπος ὑφίστατο, διὰ νὰ σχολιάσῃ τὸ γεγονὸς καὶ νὰ παράσχῃ ἀφορμὴν εἰς τοὺς Κυθηρίους νὰ κρίνουν περὶ τῆς ὠφελιμότητος ἢ μὴ ἑνὸς κλασσικοῦ γυμνασίου εἰς τὸν τόπον των.

Ὅταν ὅμως μετὰ τρία ἢ τέσσερα ἔτη τὰ πολιτικά μας πράγματα ἠρέμησαν κάπως καὶ ὁ λαὸς προσηλώθη καὶ πάλιν εἰς τὰ ἔργα του, ἤρχισαν καὶ οἱ Κυθήριοι νὰ ἐξετάζουν τὴν σκοπιμότητα τῆς ἱδρύσεως τοῦ γυμνασίου των συγρόνως δέ, ἤρχισε καὶ ἡ ἔκδοσις κυθηραϊκῶν ἐφημερίδων.

Καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν διάφοροι Κυθήριοι, καὶ ὁ τύπος ἐν μέρει ἐπίστευσαν ὅτι τὸ γυμνάσιον θὰ παρεῖχε κάποιαν ὠφέλειαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας. Τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν εἶχε καλλιεργήσει συστηματικὴ προπαγάνδα τοῦ γυμνασιάρχου κ. Στάθη ἔχοντος πρόσωπικὸν συμφέρον εἰς τὴν ἕδραίωσιν τοῦ γυμνασίου του. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως προσεκτικωτέρα μελέτη τοῦ ζητήματος καὶ ἀποτέρα ἐκτίμησις τῶν σκοπῶν τοῦ γυμνασίου ἀπεδείκνυον, ὅτι ἡ ἵδρυσις τοῦ κλασσικοῦ αὐτοῦ σχολείου εἰς τὰ Κύθηρα οὐδόλως ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τῆς νήσου καὶ τὰς κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς συνθήκας τῶν κατοίκων της. Ἐφ' ὅσον δὲ παρήρχετο ὁ χρόνος, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ καθίστατο ἔκδηλον καὶ εἰς τὰ Κύθηρα, ὅπως καὶ γενικώτερον καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ὁ ἐπιστημονικὸς πληθωρισμὸς ἀπότοκος τῆς ἀθρόας ἀποφοιτήσεως μαθητῶν ἐκ τῶν γυμνασίων, δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ ν' ἀποβῇ ἐπιζήμιος.

Ἐκ τῆς ἐρεύνης αὐτῆς καὶ τῆς ἐν τῷ κυθηραϊκῷ τύπῳ συζητήσεως, ἐσχηματίσθησαν δύο ἀντίθετα ἐν τῇ νήσῳ μας ρεύματα. Ἕνα, καλλιεργούμενον ἐπιμελῶς ὑπὸ τοῦ ἔχοντος, ὡς εἶπον, προσωπικὸν συμφέρον γυμνασιάρχου, ὅτι τὸ κλασσικὸν γυμνάσιον ἦτο χρήσιμον εἰς τὰ Κύθηρα, καὶ ἕνα ἄλλο ἐνισχυόμενον ὑπὸ τοῦ ὑποφαινομένου καθ' ὅ, ἡ ἵδρυσις κλασσικοῦ γυμνασίου εἰς τὰ Κύθηρα δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὸν γεωργικὸν καὶ μεταναστευτικὸν χαρακτῆρα τῆς νήσου, καὶ ὅτι συνεπῶς ἐπεβάλλετο ἡ ταχυτέρα μετατροπὴ τοῦ ἱδρυθέντος τοιούτου εἰς σχολεῖον πρακτικῶν γνώσεων. Καὶ ἐπὶ τῶν δύο αὐτῶν ἀντιθέτων ρευμάτων διεξήχθη ζωηρὸς ἀγών.

Ὁ κ. ὅμως γυμνασιάρχης Κυθήρων ἐπιδιώκων νὰ διατηρηθῇ τὸ κλασσικὸν γυμνάσιον, ἐξέτρεψε τὸν ἀγῶνα αὐτὸν εἰς ἀγῶνα προσωπικὸν ἐναντίον μου, καὶ διὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἐναντίον του κατακραυγήν, διότι ὁ κυθηραϊκὸς λαὸς ἀντελήφθη ἐν τέλει ποίας ἀμφιβόλους ὠφελείας ἔμελε νὰ τοῦ προσφέρῃ τὸ κλασσικόν του γυμνάσιον, ***ἔσπευσε νὰ πιασθῇ*** ἀπὸ τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς γυμνασιακοῦ τάχα μεγάρου.

Παρὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο τὸ ζήτημα διὰ τοὺς Κυθηρίους παρέμεινε καὶ παραμένει ἀκέραιον. ***Διότι τὸ ζήτημα δι' αὐτοὺς δὲν εἶνε οἱ «σκληροὶ ἀγῶνες» τοῦ κ. γυμνασιάρχου, πρὸς ἀνέγερσιν ἑνὸς γυμνασιακοῦ κτιρίου, μ' ὅλον ὅτι καὶ ἐπ' αὐτοῦ, θὰ ὁμιλήσωμεν, ἀλλὰ τὸ ζήτημα τὰς ἀντικαταστάσεως τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου Κυθήρων διὰ σχολείου πρακτικῶν σπουδῶν ἀναλόγου πρὸς τὰς τοπικάς μας συνθήκας.***

ΔΙΑΤΙ ΙΔΡΥΘΗ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Αἱ τοπικαὶ συνθῆκαι μας, κ. Ὑπουργέ, δὲν ἐπέτρεπον τὴν ἵδρυσιν κλασικοῦ γυμνασίου εἰς τὰ Κύθηρα. Τὸ γυμνάσιον αὐτὸ ἱδρύθη, ὅπως ἱδρύθησαν ἀβασανίστως εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα σωρεία ἐπιζημίων γυμνασίων διὰ πολιτικοὺς καὶ κομματικοὺς καθαρῶς σκοπούς. Τὸ γυμνάσιον αὐτὸ τὸ ἵδρυσεν ὁ μακαρίτης πολιτευτὴς τῆς ἐπαρχίας μας Σ. Στάης κατὰ τὸ 1921, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ τὸ εἶχε ἱδρύσει καὶ ἀπὸ τοῦ 1895, ἢ ὅταν ἔγεινε βραδύτερον ὁ ἴδιος ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, μόνον καὶ μόνον διὰ καθαρῶς τοπικοὺς πολιτικοὺς καὶ προσωπικοὺς λόγους, καὶ ὄχι διότι ἀπέβλεπε εἰς ζωτικὴν ἀνάγκην τῆς μικρᾶς μας ἐπαρχίας. Τὸ ἵδρυσε διὰ νὰ ἐνισχύσῃ οἰκονομικῶς τὴν φθίνουσαν πρωτεύουσαν τῆς νήσου μας, τῆς ὁποίας τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ οἰκονομικὴ γενικῶς κίνησις ἐμαράνθη, ἐξ αἰτίας τῆς μετατοπίσεως αὐτῶν εἰς τ' ἀναπτυχθέντα, συνεπείᾳ εὐρείας μεταξύ των ὁδικῆς συγκοινωνίας, χωρία τῆς νήσου μας, καὶ διὰ νὰ τοποθετήσῃ εἰς αὐτὸ τὸν ἄλλοτε ἰδιαίτερον γραμματέα του καὶ ἤδη γυμνασιάρχην κ. Σ. Στάθην.

Αὐτοὶ ὑπῆρξαν οἱ οὐσιαστικοὶ καθαρῶς λόγοι τῆς ἱδρύσεως γυμνασίου εἰς τὰ Κύθηρα. Διὰ νὰ χρησιμεύσῃ δηλαδὴ τοῦτο ὡς ἄγκυρα σωτηρίας εἰς τὴν φθίνουσαν πολιτικὴν ἀκρόπολιν τοῦ μακαρίτου Στάη, καὶ ὡς ἱκανοποίησις τοῦ ἰδιαιτέρου γραμματέως του! Καὶ γνωρίζετε κ. Ὑπουργέ, τί σημαίνει ἕνα γυμνάσιον ἔστω καὶ μὲ ὀλίγους μαθητὰς εἰς μίαν πτωχοτάτην κωμόπολιν 400 κατοίκων, μὲ γυμνασιάρχην ἐντόπιον καὶ πολιτικῶς χρωματισμένον.

ΑΙ ΣΥΝΘΗΚΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΜΑΣ

Εἶπον ἀνωτέρω ὅτι ἵδρυσις κλασσικοῦ γυμνασίου δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς συνθήκας τῆς νήσου μας καὶ διὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ, κ. ὑπουργέ, μὲ ὀλίγας λέξεις νὰ σᾶς ἐξηγήσω τοῦτο.

Ἡ νῆσος μας εἶνε πετρώδης καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄγονος. Ἡ γεωργία μας τὸ κύριον αὐτῆς χαρακτηριστικόν, ἐλάχιστα ἀποδίδει εἰς τοὺς κατοίκους. Ὡς ἐκ τούτου οἱ συμπολῖται μου μεταναστεύουν, καὶ δὴ εἰς μακρινὰς χώρας, ἔνθα διὰ τῆς φιλεργίας των καὶ τῆς οἰκονομίας των δημιουργοῦν σημαντικὰς κατὰ τὸ πλεῖστον περιουσίας εἶτα δὲ ἐπιστρέφουν καὶ ἐγκαθίστανται εἴτε ἐν τῇ νήσῳ εἴτε εἰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ. Ὁ χαρακτὴρ συνεπῶς τῆς νήσου μας εἶνε γεωργικὸς καὶ μεταναστευτικός.

Εἰς τοιοῦτον λοιπὸν τόπον τόσον ἐγὼ ὅσον καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν συμπολιτῶν μου ἐπιστεύομεν καὶ πιστεύομεν, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἱδρυθῇ ἕνα σχολεῖον πρακτικῶν σπουδῶν, τὸ ὁποῖον ἀφ' ἑνὸς θὰ ἐγλύτωνε τοὺς ἀποφοίτους του ἀπὸ τὴν ἀργίαν καὶ τὴν θεσιθηρίαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ καθίστα αὐτοὺς ὄχι μόνον ἐπωφελεῖς εἰς τὸν τόπον των τὸν ἔχοντα ἀνάγκην τῆς ἀναπτύξεως τῶν πλουτοπαραγωγικῶν του πόρων, ἀλλὰ καὶ ἱκανούς νὰ ζήσουν καὶ νὰ εὐημερήσουν καὶ ἔξω τῶν ὁρίων τῆς πατρίδος των.

Καὶ τὴν γνώμην μου αὐτὴν ὑπεστήριξα καὶ ὑποστηρίζω ἐνισχυθεὶς καὶ ἀπὸ διαφόρους παρατηρήσεις μου κατὰ τὴν προσωπικήν μου ἐπίσκεψιν τῶν ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ κυθηραϊκῶν παροικιῶν.

Δὲν εἶνε βεβαίως ἄγνωστον ὅτι εἰς τὰς χώρας ἐκείνας δύσκολα ζοῦν οἱ ἐκεῖ μεταβαίνοντες ἀπόφοιτοι τῶν γυμνασίων μας. Ὅσοι ἐξ αὐτῶν μετέβησαν ἐκεῖ, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Αὐστραλίαν, ἔπρεπε διὰ νὰ ζήσουν, νὰ καταφύγουν εἰς χειρωνακτικὰς ἐργασίας ἢ νὰ ἐκμάθουν τὴν τέχνην τοῦ μαγείρου, ἢ νὰ πωλοῦν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν διαφόρων πόλεων γλυκὰ καὶ φροῦτα! Ὅσοι ὅμως ξένοι μετανάστσι καὶ ἰδίως Γερμανοί, κατέφυγον εἰς Αὐστραλίαν ἐφωδισμένοι μὲ γεωργικὰς ἢ κτηνοτροφικὰς γνώσεις, πάντες ἔκαμαν τὴν τύχην των. Διότι ἡ Αὐστραλία, πλουσιωτάτη ὡς γνωστὸν γεωργικὴ καὶ κτηνοτροφικὴ χώρα, ἀσμένως ἀποδέχεται καὶ ὑποστηρίζει πᾶν στοιχεῖον ξένον ἀλλ' ἱκανὸν ν' ἀναπτύξῃ καὶ βελτιώσῃ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν της, ἀντιθέτως δὲ ἀποστρέφεται πᾶν ξένον στοιχεῖον τὸ ὁποῖον καταφεύγει εἰς αὐτὴν διὰ νὰ ζήσῃ παρασιτικῶς πολῶν μπανάνες εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν πόλεών της.

Καὶ εἰς τὴν Αὐστραλίαν, κ. Ὑπουργέ, πρέπει νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι ζοῦν χιλιάδες συμπολιτῶν μου. Ἐκ τῶν εἰκοσιπέντε χιλιάδων ἐκεῖ Ἑλλήνων οἱ ἡμίσεις περίπου εἶνε Κυθήριοι.

Διὰ τοῦτο ἐπέμεινα καὶ ὑπεστήριξα κατ' ἐπανάληψιν, καὶ ἐτόνισα διὰ τοῦ κυθηραϊκοῦ τύπου, καὶ διὰ παραδειγμάτων κατέδειξα, ὅτι ἕνα ἁπλοῦν γυμνασιακὸν δίπλωμα οὐδόλως θὰ ἐξυπηρέτῃ τὰ τέκνα τῶν μεταναστῶν συμπολιτῶν μου.

Καὶ τά γεγονότα ἀπολύτως μ' ἐδικαίωσαν. Θὰ ἦτο νομίζω ἀνιαρόν, κ. ὑπουργέ, νὰ ἐπαναλάβω ἐδῶ ὅσα ὁ καθημερινὸς τύπος ἐδημοσίευσε καὶ δημοσιεύει διὰ τὴν τύχην ἥτις ἀναμένει τοὺς ἀποφοίτους τῶν γυμνασίων, ὡς ἐπίσης θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω τὰς γνώμας τῶν ἰθυνόντων τὰ τῆς Πολιτείας ὡς καὶ τῶν πνευματικῶν κορυφῶν τοῦ ἔθνους, περὶ τῆς καταστάσεως καὶ τῶν κινδύνων τοὺς ὁποίους ἐν Ἑλλάδι ἐδημιούργησεν ὁ πληθωρισμὸς αὐτὸς τῶν ἀποφοίτων τῶν γυμνασίων μας.

Πάντα ταῦτα τὰ γνωρίζετε κάλλιον ἐμοῦ, κ. ὑπουργέ, καὶ μόνον ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων δὲν ἠθέλησε νὰ τὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει, διότι αὐτὸν δὲν ἐνδιέφερε ποτὲ τὸ μέλλον τῶν ἀποφοίτων τοῦ γυμνασίου του, ἀλλ' ἡ ἑδραίωσις τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου εἰς τὰ Κύθηρα διὰ νὰ ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν νὰ πυλιτικολογῇ δημοκοπῶν, καὶ ν' ἀπολαμβάνῃ ἀνέτου παραμονῆς εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα.

Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὀρθώθη κατήγορος καὶ ὑβριστὴς ἐναντίον παντὸς ἀντιταχθέντος εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς λειτουργίας τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου μας καὶ πρὸ παντὸς ἐναντίον ἐμοῦ, ὅστις εἶχον τὸ καθῆκον καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διαφωτίσω τοὺς συμπολίτας μου καὶ νὰ τοὺς προτρέψω ὅπως κατευθύνουν τὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων των πρὸς τὰς πρακτικὰς ἐπιστήμας.

ΔΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΝΔΙΕΦΕΡΘΗ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Θὰ ἐρωτήσετε ἴσως, κ. Ὑπουργέ, διατὶ τὸ Κράτος δὲν ἐξήτασε τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, καὶ διατὶ δὲν ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς δικαίας ἀλλὰ καὶ ἐπωφελοῦς δι' αὐτὸ ἀξιώσεως τοῦ κυθηραϊκοῦ λαοῦ, τὴν μετατροπὴν τοῦτέστι τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου του εἰς πρακτικώτερον σχολεῖον;

Τὴν ἀπάντησιν σᾶς τὴν παρέχω εὐθὺς ἀμέσως, κ. Ὑπουργέ, ἄνευ περιστροφῶν καὶ ὑπονοουμένων. Τὸ Κράτος δὲν ἐνδιεφέρθη, διότι Κράτος τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ὁ τότε Διευθυντὴς τοῦ ὑπουργείου σας κ. Κακοῦρος, καὶ ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Β' ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας κ. Γ. Στεφανάκης.

Οἱ δύο αὐτοὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ἀντὶ νὰ ἐξετάσουν ἀπὸ τὴν βάσιν των τὸ ζήτημα, μ' ὅλον ὅτι ἔλαβον κατ' ἐπανάληψιν ἀφορμὴν πρὸς τοῦτο, καὶ ἀντὶ νὰ προβοῦν εἰς ἐρεύνας μεταξὺ τοῦ κυθηραϊκοῦ λαοῦ, καὶ νὰ μελετήσουν ἐμπεριστατωμένως τὰς πραγματικὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τῆς μικρᾶς ἐπαρχίας μας διὰ νὰ σχηματίσουν ὀρθὴν ἐπ' αὐτῶν γνώμην, ἐπροτίμησαν ὄχι μόνον ν' ἀδιαφορήσουν, ἀλλὰ καὶ νὰ καταβάλλουν κάθε προσπάθειαν ὅπως φανοῦν ἀρεστοὶ εἰς τὰς εἰσηγήσεις τοῦ φίλου των γυμνασιάρχου Κυθήρων.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς κ. Στεφανάκης ἐπανειλημμένως ταξιδεύσας εἰς Κύθηρα ἐνόμισεν, ὅτι δὲν ἦτο χρέος του νὰ ὑποβάλῃ μίαν ἔκθεσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον περὶ τοῦ ἐὰν ἐδικαιολογεῖτο ἢ ὄχι ἡ ἵδρυσις κλασσικοῦ γυμνασίου, ἀλλ' ὅτι μόνον χρέος του ἦτο νὰ βαπτίζῃ παιδιὰ τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ διὰ νὰ ἔχῃ καὶ ἐν Κυθήροις φιλικὰ ἐρείσματα, καὶ νὰ ἀποστέλλῃ μαθητὰς ἐξ Ἀθηνῶν ἀνικάνους εἰς τὸν γυμνασιάρχην κ. Στάθην διὰ νὰ τοὺς προβιβάζῃ.

Οὔτε ποτὲ ἐνδιεφέρθη ὁ κ. Στεφανάκης περὶ τοῦ ἂν ὑπῆρχε νόμιμος ἀριθμὸς μαθητῶν διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ γυμνασίου, οὔτε ποτὲ ἐξήτασε ἢ ἠρεύνησε τὰς εὐρύτατα κυκλοφορούσας πληροφορίας περὶ ἐγγραφῆς ψευδῶν μαθητῶν εἰς τὸ Γυμνάσιον, οὔτε καὶ ἀπέδωκε σημασίαν εἰς τὴν ἐν παραμοναῖς τῶν ἐξετάσεων σκανδαλώδη μετεγγραφὴν μαθητῶν εἰς τὸ γυμνάσιον Κυθήρων ἐξ ἄλλων γυμνασίων τοῦ Κράτους πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς παροχῆς εἰς αὐτοὺς εὐκόλου διπλώματος.

Ὁ κ. Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς δὲν εἶχε καμμίαν ἀνάγκην νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τοιαῦτα ζητήματα. Ἄλλως τε ἡ τότε εὐνοοῦσα αὐτὸν Πολιτικὴ τοῦ παρεῖχε ἀπόλυτον τὸ θάρρος, καὶ πρὸς τὰς ὀρθὰς καὶ δικαίας συστάσεις τοῦ βουλευτοῦ Κυθήρων νὰ κωφεύῃ, καὶ τὰς παντοίας ἐκδηλώσεις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κυθηραϊκοῦ λαοῦ διὰ τὴν πρακτικὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων του νὰ περιφρονῇ.

Τὸ μέτρον τοῦ θερμοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ πρὸς τὸν Γυμνασιάρχην Κυθήρων τὸ εὑρίσκετε, κ. Ὑπουργέ, εἰς μίαν ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθεῖσαν ἔκθεσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον σας κατόπιν μιᾶς δημοσιευθείσης ἐν φωτοτυπίᾳ ἐπιστολῆς τοῦ γυμνασιάρχου κ. κ. Στάθη.

Ὁ κ. Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς διαταχθεὶς νὰ προβῇ εἰς ἀνακρίσεις, ἀπέφυγεν ἐπιμελῶς νὰ πράξῃ εὐθὺς τοῦτο καὶ μόνον ὅταν ὁ ὑποφαινόμενος ἐζήτησε νὰ κατατεθῇ ὁ σχετικὸς φάκελλος εἰς τὴν Βουλὴν μετέβη εἰς Κύθηρα, καὶ μετὰ πολλοὺς μῆνας κατόπιν ὑπέβαλε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὴν ἔκθεσίν του τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς παρακαλέσω ν' ἀναζητήσητε καὶ ν' ἀναγνώσητε, διότι αὕτη δὲν περιελήφθη ὅλως παραδόξως εἰς τὸ βιβλίον τοῦ κ. γυμνασιάρχου εἰς τὰς σελίδας ἐν τούτοις τοῦ ὁποίου 121-222 καὶ 123 περιελήφθη τόσον ἡ ἀπολογία τοῦ κ. γυμνασιάρχου ὅσον καὶ ἡ πρᾶξις περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Ὅσον διὰ τὸ μέτρον τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ κ. γυμνασιάρχου πρὸς τὸν κ. Γεν. Ἐπιθεωρητήν, τοῦτο καὶ σεῖς κ. Ὑπουργέ, θὰ τὸ ἔχετε νομίζω συναγάγῃ ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 185 τῆς 12-12-1933 ἔγγραφον τοῦ κ. γυμνασιάρχου πρὸς Ὑμᾶς, τὸ συνοδεῦον τὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς «Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἀνέγερσιν διδακτηρίου γυμνασίου ἐν Κυθήροις» τὸ ὁποῖον δημοσιεύεται ἐν εἴδει προλόγου εἰς τὸ βιβλίον του. Εἰς τὸ ἔγγραφον αὐτὸ ὁ κ. γυμνασιάρχης ἀπευθυνόμενος πρὸς Ὑμᾶς, σᾶς λέγει σαφῶς μεταξὺ τῶν ἄλλων:

«Διότι ὁ τότε συνάδελφός σας, θῦμα μοχθηρᾶς μικροπολιτικῆς.... καὶ εἰς προσωπικὴν ἐναντίον μου διὰ τὰς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν ὑπηρεσίας μου προέβη, ***ἀπὸ τὴν ὁποίαν μὲ ἔσωσεν ἡ σθεναρὰ καὶ ὑπέροχος στάσις τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Β' Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας κ. Γ. Στεφανάκη,*** τῆς τότε Διευθύνσεως τῆς Παιδείας καὶ τῶν τότε μελῶν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου».

ΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

Ἀλλὰ ποῖαι ἦσαν: ***«αἱ ὑπηρεσίαι πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν»*** τοῦ γυμνασιάρχου κ. Στάθη καὶ

τότε ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὸν ἔσωσεν: ***«ἡ σθεναρὰ καὶ ὑπέροχος στάσις τοῦ κ. Στεφανάκη»*** καὶ τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου σας;

Αἱ ***«ὑπηρεσίαι πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν»***, κ. ὑπουργέ, τοῦ γυμνασιάρχου καὶ ἡ ἔνεκα τούτων ***«προσωπικὴ δίωξις»*** αὐτοῦ εἶνε ἡ κατωτέρω ἐπιστολὴ τοῦ ἰδίου ἡ δημοσιευθεῖσα ἐν φωτοτυπίᾳ εἰς τὸν κυθηραϊκὸν τύπον, διὰ τὴν ὁποίαν πιστεύομεν ὅτι, ***ὁ ὑπουργὸς ἐκεῖνος τῆς Παιδείας ὅστις θὰ ἐλάμβανε γνῶσιν αὐτῆς καὶ δὲν θὰ διέτασσε ἄμεσον ἀνάκρισιν, θὰ ἦτο ἀνάξιος τοῦ ἀξιώματός του.*** Καὶ ἀνάκρισιν διέταξε καὶ ὁ τότε ὑπούργὸς τῆς Παιδείας κ. Γ. Παπανδρέου ἀνατεθεῖσαν εἰς τὸν ***«σθεναρὸν καὶ ὑπέροχον»*** προστάτην καὶ φίλον τοῦ κ. γυμνασιάρχου!

Ἔγραφε λοιπὸν ὁ γυμνασιάρχης κ. Στάθης πρός τινα ἐν Ποταμῷ τῶν Κυθήρων φίλον του.

Χώρα 17—3—1929

Ἀγαπητὲ Μῆτσο,

Στὴν Ἀθήνα ὅπως θὰ ξαίρης, ἑδρεύει ἀπὸ 50 χρόνια ἡ «Ἐπιστημονικὴ Ἑτσιρεία» τῆς ὁποίας πρόεδρος τώρα εἶνε ὁ Γ. Χατζιδάκης ὁ γλωσσολόγος. Ἡ ἑταιρεία ἀριθμεῖ 136 μέλη, καθηγητὰς τῶν πανεπιστημίων, γυμνασιάρχας, δασκάλους κλπ. Εἶμαι καὶ ἐγὼ ἀπὸ χρόνια μέλος της. Ἐκδίδει τὴν «Ἀθηνᾶ», τῆς ὁποίας πρὸ ἡμερῶν ἔλαβα τὸν 40ον τόμο. Ἕνα ἀπὸ τὰ ζωτικώτερα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας εἶναι ὁ ταμίας της Πέτρος Φουρίκης διακεκριμένος φιλόλογος. Ὁ κ. Φουρίκης ἐκτίθεται τώρα ὑποψήφιος γερουσιαστής καὶ συμπεριλαμβάνεται στὸ βενιζελικὸ συνδυασμὸ Ἀττικοβοιωτίας. Ἐγὼ βρισκόμενος στὸ ἀντίθετο στρατόπεδο δὲν μπορῶ νὰ τοῦ κάνω τίποτε. Ἂν ὅμως σὺ κατόρθωνες, χωρὶς νὰ σὲ πάρῃ μυρωδιὰ ὁ Τσιτσίλις, νὰ ἔπειθες τίποτε συγγενεῖς σου Ποταμίτας βενιζελικοὺς νὰ δώσουν σταυρὸ σ' αὐτὸν καὶ ὄχι σὶὸν Μαυρολέοντα, καὶ μένα θὰ ὑποχρέωνες πολύ, καὶ σ' αὐτὴ τὴ Γερουσία καὶ τὸ κόμμα τὸ βενιζελικὸ θὰ προσεφέρετο ὑπηρεσία καλύτερη, ἀφοῦ οὔτε σύγκρισις βέβαια μπορεῖ νὰ γίνῃ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Μαυρολέοντος. Ἔπειτα μόνον δικηγόροι καὶ κεφαλαιοκράτες θὰ ἔχουν προνόμιο νὰ μπαίνουν στὶς Βουλές; Ἂς μπῇ καὶ κανένας δάσκαλος. Χαιρετίσματα.

Μὲ ἀγάπη

Σπ. Στάθης

Τὴν ἐπιστολὴν οὐτὴν περιέλαβε καὶ εἰς τὸ βιβλίον του ὁ κ. γυμνασιάρχης Κυθήρων ***«χωρὶς νὰ αἰσθάνεται—λέγει—τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀπολογηθῇ»*** διὰ τὸ κείμενόν της. Ἠρκέσθη μόνον νὰ παρατηρήσῃ ὅτι τᾶχα: ***«ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀφορμὴ ἀγρίας ἐκστρατείας τοῦ βουλευτοῦ κ. Τσιτσίλια, τῆς ὁποίας καθαρὰ αἰτία ἦτο ἡ ματαίωσις τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐπιτροπῶν διὰ νὰ μείνῃ ἡμιτελὲς τὸ οἰκοδόμημα τοῦ γυμνασίου»!***

Ἀλλὰ τὸ οἰκοδόμημα τοῦ γυμνασίου καὶ αἱ περὶ αὐτοῦ ἀντιλήψεις τῶν Κυθηρίων καὶ τοῦ βουλευτοῦ των ποίαν σχέσιν ἠμποροῦσαν νὰ ἔχουν μὲ τὴν «πρὸς Μῆτσον ἐπιστολὴν» τοῦ κ. γυμνασιάρχου; Καμμίαν βεβαίως. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἠμπόδισε τὸν κ. γυμνασιάρχην νὰ συσχετίσῃ ἐν τῷ βιβλίῳ του ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἀπὸ σκοποῦ, καὶ ***«ἐπιστολὴν»*** καὶ ***«ἀγρίαν ἐκστρατείαν»***, διὰ νὰ προκαλέσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ—τοῦ ἀγωνιζομένου δῆθεν ὑπὲρ τῶν ὑψίστων συμφερόντων τοῦ κυθηραϊκοῦ λαοῦ—τὴν συμπάθειαν τῶν συμπολιτῶν του!

ΤΙ ΑΝΤΕΛΗΦΘΗ Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ὡς ἀνωτέρω, κ. Ὑπουργέ, ἐξέθεσα, σαφῶς νομίζω ἀντελήφθητε ὅτι ἐγὼ μὲν ἐξεπλήρουν τὸ καθῆκον μου πρὸς τὸν Κυθηραϊκὸν λαὸν διαφωτίζων αὐτὸν περὶ τῆς μελλούσης τύχης τῶν ἀποφοίτων τοῦ γυμνασίου τέκνων του, ὁ δὲ γυμνασιάρχης Κυθήρων ἐφρόντιζε διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου του πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν ὀλίγων καφενείων καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν κενῶν οἰκημάτων τῆς πρωτευούσης μας, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Διὰ νὰ βεβαιωθῆτε δὲ κ. Ὑπουργὲ ποία πράγματι ἦτο—ὅπως καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε—ἡ ἀντίληψις τῶν συμπολιτῶν μου διὰ τὸ κλασσικόν των γυμνάσιον, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ παραθέσω ἐδῶ μίαν διαφωτιστικὴν ἔκθεσιν τοῦ τότε Νομάρχου Ἀττικοβοιωτίας κ. Ν. Παρίτση ἐπισκεφθέντος τὴν νῆσον μας, πρὸς τὸν τότε ὑπουργὸν κ. Γ. Παπανδρέου. Ἰδοὺ αὐτή:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1931

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Πρὸς

Τὸν Κύριον Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας

Κύριε Ὑπουργέ,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀπασχολήσω Ὑμᾶς μὲ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ζωηρότατα ἐνδιαφέρει τὴν κοινὴν γνώμην τῶν κατοίκων τῆς νήσου Κυθήρων, καὶ τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς εἶνε ἄξιον τοῦ ὑμετέρου πολυτίμου ἐνδιαφέροντος.

Κατὰ τὴν ἐσχάτως λαβοῦσαν χώραν τριήμερον ἀνὰ τὰ Κύθηρα, περιοδείαν μου, ἤκουσα πολλαχόθεν διατυπουμένην τὴν εὐχήν, ὅπως τὸ αὐτόσε λειτουργοῦν κλασσικὸν γυμνάσιον μετατραπῇ εἰς Πρακτικὸν ἢ Γεωργικὸν τοιοῦτον.

Εἰς ὅλας τὰς κοινότητας τῆς νήσου τὰς ὁποίας ἐπεσκέφθην, ἐγένετο ἐνώπιόν μου συζήτησις ζωηρὰ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Πλεῖστοι ὅσοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων διανοούμενοι, ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ γυμνάσιον, παρὰ τὴν παρεχομένην μόρφωσιν, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ πυκνοῦνται αἱ τάξεις τῶν ἀνέργων προλεταρίων, καθόσον οἱ ἀπόφοιτοι αὐτοῦ ἀποδυσπετοῦντες νὰ συνεχίσωσι τὸ γεωργικὸν ἢ δενδροκομικὸν ἐπάγγελμα τοῦ πατρός, προτιμῶντες δὲ τὴν ἐπιδίωξιν θέσεων δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν δι' ἃς ὅμως —τὰς τελευταίας—δὲν εἶνε καταλλήλως κατηρτισμένοι καὶ μὴ εὑρίσκοντες τοιαύτας, ἐξελίσσονται εἰς σφόδρα ἀριστερίζοντας πολιτικολόγους καὶ ἐπικριτὰς τοῦ καθεστῶτος.

Ἄλλοτε, λόγῳ τῆς εἰς Ἀμερικὴν καὶ Αὐστραλίαν μεταναστεύσεως τῶν Κυθηρίων, δὲν ἦτο τόσον προφανὴς ἡ ἀνάγκη τῆς πρακτικωτέρας μορφώσεως τῶν μαθητῶν. Σήμερον ὅμως ἀνασταλείσης τῆς μεταναστεύσεως, λόγῳ τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τῆς μαστιζούσης ἀμφοτέρας τὰς Ἠπείρους ἐκείνας, οἱ πλεῖστοι τῶν Κυθηρίων φρονοῦσιν ὅτι δέον τὰ τέκνα των νὰ μορφοῦνται πρακτικῶς, ἰδίᾳ δὲ νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς πατρῴας γῆς ἐν ᾗ εὐδοκιμεῖ ἡ ἄμπελος, ἡ ἐλαία, τὰ ὁπωροφόρα δένδρα καὶ εἰς τὴν μελισσοκομίαν, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν παρέχει τὸ ὀνομαστὸν καὶ περιζήτητον μέλι τῶν Κυθήρων.

Αὐτὰς τὰς γνώμας ἤκουσα διατυπουμένας καὶ συζητουμένας ζωηρότατα. Ὁμολογῶ ὅτι καὶ ἐγὼ τὴν αὐτὴν ἐσχημάτισα γνώμην ἐκ τῆς μελέτης τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας ἀπαραιτήτως νομίζω πῶς πρέπει νὰ θεραπεύσῃ ἡ ἐκπαίδευσις ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς γενικωτέρας ἀνάγκας τῆς χώρας.

Ἐὰν θὰ μοὶ ἐπετρέπετο, κ. Ὑπουργέ, νὰ εἰσηγηθῶ γνώμην, θὰ ὑπέβαλλον τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ κλασσικοῦ Γυμνασίου διὰ Γεωργικοῦ καὶ Δενδροκομικοῦ τοιούτου, περιλαμβάνοντος καὶ ἔδραν Μελισσοκομίας

Ἡ νῆσος ἀρκετὰς ἔχει εἰσέτι ἐκτάσεις πρὸς καλλιέργειαν. Ἀλλὰ καὶ βελτιουμένης τῆς καλλιεργείας καὶ εἰσαγομένων τῶν νεωτέρων μεθόδων τῆς ἀμπελουργίας καὶ δενδροκομίας, θὰ δύνανται οἱ ἀπόφοιτοι ἐπεκτείνοντες τὸ ἔργον τῶν γονέων των, καὶ πόρον ἀνετωτέρας ζωῆς νὰ εὑρίσκωσι ἐν τῇ γεωργίᾳ, τῇ δενδροκομίᾳ καὶ τῇ μελισσοκομίᾳ, καὶ τὴν ἐν γένει οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς νήσου των νὰ βελτιώσωσι, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν γένει ἐθνικὴν οἰκονομίαν νὰ ἐνισχύσωσι, καθιστάμενοι παραγωγικαὶ δυνάμεις.

Ἔχει ἐν τούτοις ὀπαδοὺς καὶ ἡ γνώμη τῆς μετατροπῆς τοῦ Γυμνασίου εἰς πρακτικὸν τοιοῦτον, ἵνα καταρτίζωνται μαθηταὶ κατάλληλοι διὰ πρακτικὰ στάδια εἰς ἃ σήμερον δὲν εὐδοκιμοῦσι ὡς ἀκατάρτιστοι.

Πάντως ἡ διατήρησις ἐν Κυθήροις κλασσικοῦ Γυμνασίου δὲν ἐνδείκνυται, ἅτε συντελοῦντος εἰς τὴν ἐπιδείνωσιν καταστάσεως δυσαρέστου, καὶ ἀπὸ τοπικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπὸ γενικωτέρας τοιαύτης.

Γενικὴ δ' εὐχὴ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ πρὸς ὑμᾶς κ. Ὑπουργέ, διατυποῦται, περὶ μετατροπῆς τοῦ Γυμνασίου. Καθ' ἃ μάλιστα μ' ἐπληροφόρησαν ἁρμόδιοι παράγοντες, ὑφίσταται καὶ κληροδότημα ἐξ 9.000 λιρῶν Ἀγγλίας τοῦ εὐεργέτου Πατρικίου προορισμένον πρὸς ἵδρυσιν Γεωργικῆς καὶ Δενδροκομικῆς σχολῆς ἐν τῇ νήσῳ.

Ἄραγε δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συνδυασθῇ τὸ κληροδότημα τοῦτο πρὸς τὴν μετατροπὴν τοῦ Γυμνασίου, ὅπου καὶ ἡ θέλησις τοῦ διαθέτου θὰ ἐξεπληροῦτο, καὶ ἡ εὐχὴ τῶν κατοίκων θὰ ἐπραγματοποιεῖτο χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἡ πολυτέλεια τῆς συνυπάρξεως ἐν τῇ μικρᾷ νήσῳ καὶ γυμνασίου κλασσικοῦ, καὶ σχολῆς πλήρους Γεωργικῆς;

Τὰς σκέψεις ταύτας ἐθεώρησα καθῆκόν μου νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν κρίσιν, ἀπεκδεχόμενος παρ' ὑμῶν τὴν ἐπωφελεστέραν διὰ τὴν νῆσον ἀπόφασιν.

Μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, κύριε Ὑπουργέ, οἱαδήποτε τάσις μειώσεως τῆς σημασίας τῆς κλασσικῆς μορφώσεως, ὡς καὶ τῆς ἀξιεπαίνου ἐργασίας τόσον τοῦ κ. Γυμνασιάρχου ὡς καὶ τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ.

Τιμῶν κατ' ἐξοχὴν καὶ ἐκείνην καὶ κατ' ἀξίαν ταύτην, ἀποδίδω τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν πρὸς τοὺς μορφωτὰς τῶν νέων γενεῶν. Νομίζων ἐν τούτοις ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις δέον νὰ ἐναρμονίζηται, κατὰ τὸ δυνατόν, πρὸς τὰς ἐκάστοτε τοπικὰς ἀνάγκας, καὶ νὰ θεραπεύῃ αὐτὰς ἐντὸς τοῦ πλαισίου πάντοτε τῶν γενικῶν περὶ ἐκπαιδεύσεως γραμμῶν, ἔλαβον τὸ θάρρος νὰ ἐπικαλεσθῶ ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου διὰ τὸν Κυθηραϊκὸν λαὸν ζητήματος τὴν ὑμετέραν πεφωτισμένην κρίσιν.

Μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως

Ὁ Νομάρχης

Ν. ΠΑΡΙΤΣΗΣ

Τριετία περίπου μετὰ τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν τοῦ τότε κ. Νομάρχου παρῆλθε, καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ Γυμνασίου Κυθήρων εἶνε θλιβερώτατος.

Σωρεία ἀποφοίτων νέων συμπολιτῶν μου, κ. Ὑπουργέ, παραμένει ἄνεργος, ἄλλοι τινὲς ἐτράπησαν εἰς διάφορα ἐργατικὰ ἐπαγγέλματα διὰ νὰ ζήσουν, ἕτεροι ἔγειναν ἀγωγεῖς καὶ χειρώνακτες ἐν τῇ νήσῳ μας, τινὲς ἐσπούδασαν μελισσοκομίαν, ἄλλοι κρούουν τὰς θύρας τῶν πολιτευομένων διὰ μίαν θέσιν ἔστω καὶ πεντηκοσιόδραχμον, καὶ ἐλαχιστότατοι ἔφθασαν μέχρι τῶν πανεπιστημιακῶν ἐδωλίων ἢ καὶ ἀπεφοίτησαν διὰ νὰ πυκνώσουν τὰς τάξεις τῶν ἀνέργων ἐπιστημόνων.

Η ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως γυμνασιακοῦ μεγάρου περὶ οὗ κυρίως ἐνδιατρίβει ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων εἰς τὰς 287 σελίδας τοῦ βιβλίου του, ἐπιτρέψατέ μοι, κ. Ὑπουργέ, νὰ σᾶς παραπέμψω εἰς τὸν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ σας σχετικὸν φάκελλον διὰ νὰ λάβητε πλήρη αὐτοῦ γνῶσιν. Εἰς αὐτὸν θὰ εὕρετε πολλὰ πράγματα περὶ ὧν δὲν ὁμιλεῖ ὁ κ. γυμνασιάρχης εἰς τὸ βιβλίον του, ὅπως δὲν ὁμιλεῖ καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων σχετικῶν μὲ τὴν μετὰ ταῦτα κατάστασιν τοῦ γυμνασιακοῦ κτιρίου.

Πλὴν ἐπειδὴ ὀφείλω καὶ ἐπὶ τῆς ***οὐσιώδους*** αὐτῆς λεπτομερείας τῆς ὅλως γυμνασιακῆς ὑποθέσεως ν' ἀσχοληθῶ διαφωτιστικῶς τόσον δι' Ὑμᾶς, κ. Ὑπουργέ, ὅσον καὶ τοὺς ἀναγνώστας τῶν ***«σκληρῶν ἀγώνων»*** τοῦ κ. γυμνασιάρχου Κυθήρων, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ πράξω τοῦτο μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς συντομίας.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἀνεγέρσεως ἰδιαιτέρου γυμνασιακοῦ κτιρίου ἐν τῇ πρωτευούσῃ μας τὸν ὁποῖον μὲ τόσην ἐπιμονὴν ἐπεδίωξεν ὁ κ. γυμνασιάρχης ἦτο ἐντελῶς ἰδιοτελής. Ὁ κ. γυμνασιάρχης ἐσκέφθη ὅτι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἐμονιμοποίει τὴν λειτουργίαν τοῦ γυμνασίου του. Δημοσίως δὲ διεκήρυττεν ὅτι, ὅταν τὸ γυμνάσιον θὰ εἶχεν οἴκημα, τὸ Κράτος δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ τὸ καταργήσῃ! Ὁ ἀπώτερος δὲ σκοπός, ὡς προεξέθεσα, ἦτο πάντοτε ἡ διὰ τοῦ γυμνασίου ἐξυπηρέτησις τῶν οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν συμφερόντων τῆς πρωτευούσης καὶ τοῦ γυμνασιάρχου μας.

Δὲν ὑπῆρχε δὲ καμμία ἀπολύτως ἀνάγκη ἱδρύσεως ἰδιαιτέρου καὶ πολυδαπάνου γυμνασιακοῦ κτιρίου, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ κέντρῳ τῆς κωμοπόλεως ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει εὐρυχωρότατον κτίριον χρησιμοποιούμενον ἄλλοτε ὡς σχολεῖον καὶ σήμερον ὡς αἴθουσα πανηγύρεων, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο ἄριστα νὰ διαρρυθμισθῇ ἀντὶ ἐλαχίστης δαπάνης καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς γυμνάσιον.

Οὔτε δὲ καὶ κανεὶς λόγος σπουδαῖος ὑπῆρχε νέου γυμνασιακοῦ κτιρίου, ὡς τοσάκις ἐτονίσθη εἰς τὸν τύπον, ἐφ' ὅσον καμμία βεβαιότης δὲν ὑπῆρχε περὶ μονίμου ἐξασφαλίσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ μαθητῶν διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ γυμνασίου.

Ἔπειτα ἐν τῇ κωμοπόλει ὑπῆρχε σωρεία ἄλλων παλαιῶν, καὶ εἰς καταλλήλους θέσεις οἰκημάτων τὰ ὁποῖα ἠδύναντο ἐπίσης νὰ διαρρυθμισθοῦν ἀντὶ ἐλαχίστης δαπάνης διὰ νὰ περιλάβουν τοὺς ὀλίγους φοιτῶντας μαθητάς. Διὰ τοῦτο εὐλόγως ὁ κυθηραϊκὸς λαὸς ὁ γνωρίζων τὰ πράγματα ἐξηγέρθη, καὶ ἐζήτησε ὅπως τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα συνηθροίσθησαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν γυμνασίου παρακατατεθῶσιν εἰς τὰς τραπέζας διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς ἄλλας ζωτικωτέρας ἀνάγκας τοῦ λαοῦ. Διότι θὰ ἦτο ὑπερβολικὸν δι' ἐλαχίστους μαθητάς, ὅσους θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ μονίμως τὸ γυμνάσιον, νὰ δαπανηθοῦν ἑκατομμύρια καὶ μὲ τὸν κίνδυνον νὰ παραμείνῃ τὸ κτίριον ἔρημον μίαν ἡμέραν ὅπως παρέμειναν ἔρημα καὶ τόσα ἄλλα μέγαρα ἐν τῇ κωμοπόλει.

Ὅτι δὲ αἱ προβλέψεις τοῦ κυθηραϊκοῦ λαοῦ ἐπηλήθευσαν, μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τοῦ γυμνασίου μας εἶνε ἐλάχιστος. Ἐὰν δὲ δὲν συνέβαινε ἡ συγχώνευσις μὲ τὰ γυμνάσια τῶν ἑλληνικῶν σχολείων, τὸ τετρατάξιον γυμνάσιον τῶν Κυθήρων καὶ ἤδη ἑξατάξιον θὰ εἶχε πρὸ πολλοῦ κλείσει τὰς πύλας.

Σεῖς, κ. Ὑπουργέ, εἶσθε εἰς θέσιν νὰ πληροφορηθῆτε τὸν κατὰ τὰ διαρρεύσαντα ἔτη ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν τοῦ γυμνασίου μας. Ἐξετάσατε τοὺς πίνακας αὐτοῦ. Χωρίσατε τοὺς κυθηρίους μαθητὰς ἀπὸ τοὺς ξένους τοιούτους, τοὺς ὁποίους ἐκουβάλησεν εἰς τὰ Κύθηρα ὁ κ. γυμνασιάρχης μὲ τὰς παχυλὰς ὑποσχέσεις του περὶ δημιουργίας οἰκονομικῶν συσσιτίων καὶ τῆς παροχῆς διαφόρων ἄλλων πρὸς αὐτοὺς εὐκολιῶν, μετρήσατε τοὺς μετεγγραφέντας ἐξ ἄλλων γυμνασίων τοῦ Κράτους κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐξετάσεων μαθητάς, διὰ νὰ πεισθῆτε καὶ σεῖς μετὰ πόσης σοφῆς προνοίας εἶχε σταθμίσει ὁ κυθηραϊκὸς λαὸς τὰ πράγματα.

Η ΓΡΑΦΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ὁ κ. γυμνασιάρχης τίποτε δὲν λέγει περὶ αὐτῶν εἰς τὸ βιβλίον του. Ἐπαίρεται μόνον καὶ κομπάζει διότι κατεσκεύασεν ἕνα κτίριον πολυδάπανον, καὶ μάλιστα ***εἰς μίαν γραφικωτάτην τοποθεσίαν.***

Ἡ «γραφικωτάτη τοποθεσία ὀνόματι Ντελμπετέρι», κ. Ὑπουργέ, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ μόνον ὁμαλὸν σημεῖον διελεύσεως ὁδοῦ τὴν ὁποίαν οἱ πέριξ τῆς πρωτευούσης χωρικοὶ ἠπείλουν νὰ κατασκευάσουν ὅπως ἐπικοινωνήσουν μὲ τὴν θάλασσαν. Διότι ἐκ λόγων ἀντιπαθείας πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς πρωτευούσης δὲν ἤθελον νὰ διέρχωνται διὰ μέσου αὐτῆς, ἀλλ' ὕπερθεν ταύτης. Καὶ διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀπειλῆς αὐτῆς τῶν χωρικῶν οἱ ἐνδιαφερόμενοι κάτοικοι τῆς πρωτευούσης παρενέβαλλον, πρωτοστατοῦντος τοῦ κ. γυμνασιάρχου, ἐν εἴδῃ état tampon τὸ γυμνασιακὸν μέγαρον ἀδιαφοροῦντες τόσον εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῶν φρονιμωτέρων κατοίκων καὶ τῶν δυναμένων νὰ ἔχουν ἔγκυρον γνώμην περὶ τῆς παντελοῦς ἀκαταλληλότητος τῆς τοποθεσίας. Τὸ ζήτημα μάλιστα τοῦτο ἔλαβε μεγάλας διαστάσεις καὶ ἔβλαψε καὶ τὸν διενεργούμενον ἔρανον ὑπὲρ τοῦ γυμνασίου, ὅπως ὁμολογεῖ καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. γυμνασιάρχης ἐν τῷ βιβλίῳ του:

«Ὅ,τι δὲν κατώρθωσε, γράφει, ἡ ἀντίδρασις τοῦ βουλευτοῦ κ. Τσιτσίλια, κατώρθωσεν ὁ θόρυβος αὐτός. Ἐμάρανε τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸν ζῆλον τῶν ἐρανοδοτῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐσταμάτησε τοὺς διενεργουμένους ἐράνους, ἐματαίωσε τὴν ἐνέργειαν τῶν μὴ ἐνεργηθέντων» κλπ.

Συνέπεια τῶν διαμαρτυριῶν τῶν κατοίκων τῆς «ἀπάνω γειτονιᾶς» τῆς πρωτευούσης διὰ τὰς ἀσκόπους δαπάνας τῆς ἐσκαφῆς καὶ ἰσοπεδώσεως τοῦ γηπέδου εἰς τὴν ἀκατάλληλον ἐκείνην τοποθεσίαν, ὑπῆρξε καὶ ἡ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου πρὸς τὸν Νομομηχανικὸν Λακωνίας κ. Μ. Μπερσῆν ὅπως μεταβῇ εἰς Κύθηρα καὶ ἐξετάσῃ τὰ πράγματα.

Ὁ κ. Μπερσῆς μετέβη ὄντως εἰς Κύθηρα καὶ ἐξήτασε τὰ πράγματα. Ὡς ὅμως φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω, εὑρέθη ἀντιμέτωπος τοῦ κ. γυμνασιάρχου Κυθήρων, ἐπιμένοντος νὰ κτισθῇ τὸ γυμνάσιον κατὰ τὰς ἰδικάς του ἀντιλήψεις καὶ ὄχι κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ μηχανικοῦ. Καὶ γράφει ὁ κ. γυμνασιάρχης σχετικῶς εἰς τὸ βιβλίον του:

«Ὁ ἐν λόγῳ κ. Νομομηχανικός, μόλις ἐπεσκέφθη τὸ γήπεδον ἀπεφήνατο μὲ τὸν ὄγκον τῆς πεφυσιωμένης προσωπικότητος ποὺ παίρνουν εἰς τὰς μικρὰς ἐπαρχίας τοιοῦτοι τιτλοῦχοι, α') ὅτι ὁ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας πρὸς ἐκλογὴν τοῦ γηπέδου ἀποσταλεὶς δὲν εἶναι πτυχιοῦχος μηχανικός, β') ὅτι «θὰ πετάξωμε τὰ λεπτά μας στὰ χώματα» καὶ γ') ὅτι δι' ὑπηρεσιακῆς του ἐνεργείας θὰ μᾶς σταματήσῃ τὰς ἐργασίας».

Ποία δὲ ἦτο ἡ γνώμη τοῦ ἀποσταλέντος εἰς Κύθηρα ἁρμοδίου Νομομηχανικοῦ τὴν εὑρίσκομεν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1529 ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1926 ἔγγραφον αὐτοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἔχον οὕτω:

Πρὸς

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων (Τμῆμα Ἀρχιτεκτονικὸν)

Ἀθήνας

Κατὰ τὴν εἰς Κύθηρα μετάβασίν μου παρετήρησα, ὅτι πρόκειται νὰ κατασκευάσωσι τὸ οἴκημα τοῦ Γυμνασίου τοποθετοῦντες τοῦτο ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ συνημμένῳ προχείρῳ διαγράμματι διὰ τῶν γραμμάτων ΑΒΓΔ. Ἡ τοποθέτησις αὕτη τοῦ κτιρίου κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην εἶνε ἐσφαλμένη, διότι τοῦτο θὰ εἶνε ἐντὸς τοῦ ἐδάφους περικεκλεισμένον, συνεπῶς θὰ εἶνε ἀνθυγιεινόν. Ἰδίως τὰ περισσότερα δωμάτια τοῦ α' ὀρόφου δὲν θὰ ἔχωσι τὸν ἀπαιτούμενον φωτισμὸν καὶ ἀερισμόν. Κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ἡ καλυτέρα τοποθέτησις εἶνε ἡ σημειουμένη ἐν τῷ συνημμένῳ διαγράμματι διὰ τῶν γραμμάτων Α' Β' Γ' Δ' ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δαπάνης, α') διότι θὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἐξόρυξις μεγάλων ὄγκων ἡμιβραχωδῶν καὶ βραχωδῶν ἐδαφῶν καὶ β') θὰ ἐλαττωθῇ τὸ ὕψος τοῦ πατώματος ἀπὸ 3 μέτρα εἰς 1 μ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.

Παρακαλῶ ὅθεν τὸ Σ. Ὑπουργεῖον ὅπως εὐαρεστούμενον διατάξῃ ταχέως, ἵνα μεταβῇ ἐπὶ τόπου εἰς μηχανικὸς τῆς ὑπηρεσίας του καὶ δώσῃ τὰς δεούσας ὁδηγίας πρὸς πρόληψιν περαιτέρω δαπανῶν εἰς ἐκσκαφήν.

Ὁ Νομομηχανικὸς Λακωνίας

Μ. Μπερσῆς

ΤΙ ΣΥΝΕΒΗ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΓΝΩΜΗΝ ΑΥΤΗΝ

Πλήν, οὔτε καὶ ἡ γνώμη «τοῦ ὄγκου τῆς πεφυσιωμένης αὐτῆς προσωπικότητος» ἴσχυσε. Ἴσχυσεν ἡ γνώμη τοῦ κ. γυμνασιάρχου μόνου καὶ ἀνεξελέγκτου κυριάρχου τῆς καταστάσεως καὶ προστατευομένου τῶν «ὑπερόχων καὶ σθεναρῶν» ἐπιθεωρητῶν καὶ διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου.

Τὸ γυμνασιακὸν κτίριον ἐκτίσθη ὅπως τὸ συνέλαβεν ἡ γυμνασιαρχικὴ φαντασία, καὶ μόνον ὅταν ἤρχισε τὸ κτίσιμον τῶν θεμελίων ὁ κ. γυμνασιάρχης ἐξύπνησε. Μᾶς τὸ λέγει ὁ ἴδιος.

*«Ὅταν, λέγει, ἤρχισε τὸ κτίσιμον τῶν θεμελίων παρετήρησα, ὅτι τὸ ὅλον οἰκοδόμημα θὰ ἐνεσφηνοῦτο ἐντὸς τοῦ κεκλυμένου ἐδάφους κατὰ τρόπον ὑπερβολικόν. Ἡ ἐκσκαφὴ ἔπειτα καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν ἐκατέρωθεν χωμάτων θ' ἀπῄτει δαπάνας πολλάς. Διὰ τοῦτο ἐπρότεινα διὰ τοῦ κ. Ἀντωνοπούλου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, νὰ ὑψώσωμεν τὸ κτίριον κατὰ δύο εἰσέτι μέτρα. Ἡ ποότασις ἐνεκρίθη καὶ τὸ ὑπόγειον ἤρθη εἰς ὕψος ἀπὸ τῆς Ἀν. πλευρᾶς πέντε μέτρων ἀντὶ τῶν διὰ τοῦ σχεδίου προβλεπομένων

"ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ,,

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΑΪΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐσωτερικοῦ ἐτησία	Δραχ.	50
Ἐξωτερικοῦ »	Λίρας Ἀγγλ.	1
Ἀμερικῆς »	Δολλάρια	5

Ἡ συνδρομὴ ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

Τὰ χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἀποδίδονται.

Διαχειριστὴς καὶ ὑπεύθυνος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Η. ΒΟΥΡΛΑΚΟΣ

1928, ὅτι: «ἡ χορήγησις συνδρομῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἦτο ἀδύνατος καθ' ὅσον ἐξηντλήθη ἡ πίστωσις τοῦ οἰκείου κεφαλαίου».

Ἐκ τῆς ἀπαντήσεως αὐτῆς ὁ κ. γυμνασιάρχης κατελήφθη ὑπὸ ἀπελπισίας: «Τὰ πάντα—γράφει εἰς τὸ βιβλίον του—προοιωνίζοντο ὅτι θὰ ἐπηλήθευεν ἡ ἀναγραφεῖσα εἰς τὴν «Φωνὴν τῶν Κυθήρων» προφητεία ὅτι τὸ ἡμιτελὲς κτίριον θὰ μείνῃ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα σωρὸς λίθων ἀναθέματος κατὰ τῆς κεφαλῆς μου. Ἐπὶ πλέον δὲ ἐκινδύνευεν ἡ ἐπαγγελματική μου ὑπόστασις»! Καὶ τότε:

«Μέσα εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν τῆς ἀβεβαιότητος, τῶν ἐνδοιασμῶν, τῶν φόβων, τῆς κατακρημνίσεως τῶν ὀνείρων, τοῦ ψυχικοῦ καμάτου καὶ τῆς ἀπογοητεύσεως, μία εἰς τὸν ὁρίζοντα τῶν σκέψεών μου ἀκτὶς σωτηρίου φωτὸς ἐφάνη. Ἡ ΑΜΕΡΙΚΗ».

Καὶ ἡ Ἀμερικὴ πράγματι ***ἔσωσε*** *τὸν κ. Γυμνασιάρχην καὶ τὴν* ***«ἐπαγγελματικήν του ὑπόστασιν».*** *Ὅσον διὰ* ***τὴν σωτηρίαν τοῦ οἰκοδομήματος*** *εἰς σᾶς κ. Ὑπουργέ, ἐναπόκειται νὰ ἐξετάσητε διὰ τῶν ἁρμοδίων μηχανικῶν σας,* ***πῶς, καὶ ἐὰν αὕτη ἐξησφαλίσθη.***

Θὰ ἔπρεπε δὲ πρὸ πάσης λειτουργίας τοῦ διδακτηρίου, νὰ ἐδημοσιεύετο λεπτομερὴς ἔκθεσις παραδόσεως τοῦ ἔργου πρὸς χρῆσιν ἀπὸ τοὺς κατασκευαστάς του ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου, ἔκθεσις ἥτις ΟΥΔΑΜΟΥ τοῦ βιβλίου τῶν 247 σελίδων τοῦ κ. γυμνασιάρχου φαίνεται. Μία τοιαύτη ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ὤφειλε νὰ ἦτο ἡ λογοδοσία πρὸς τοὺς συμπολίτας μου ἐρανοδότας τοῦ ἔργου.

ΑΠΡΕΠΕΙΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ

Θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐτερμάτιζον εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, κ. Ὑπουργέ, ὅσα εἶχον νὰ εἴπω σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τοῦ γυμνασιακοῦ διδακτηρίου Κυθήρων. Δυστυχῶς ὅμως δὲν δύναμαι νὰ τὸ πράξω διότι εἶμαι ὑποχρεωμένος ν' ἀσχοληθῶ καὶ μὲ τὸ πρόσωπον τοῦ γυμνασιάρχου Κυθήρων, διότι εἰς τὸ βιβλίον του δὲν ἠρκέσθη νὰ λογοδοτήσῃ ἁπλῶς εἰς τοὺς συμπολίτας του, ἀλλ' ἐξετράπη εἰς χαρακτηρισμοὺς καὶ ὕβρεις ἀναξίας τοῦ ἀξιώματός του.

Ὅπως, κ. Ὑπουργέ, ἀντιλήφθητε, ἐπειδὴ τὰ χρήματα τῶν ἐράνων πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ διδακτηρίου δὲν θὰ ἐπήρκουν, ὁ κ. γυμνασιάρχης ἐζήτησε τὴν ἀρωγὴν τοῦ ὑπουργείου σας. Καὶ ἴδωμεν τί κατὰ τὸ πρῶτον ἀπήντησε τὸ ὑπουργεῖον.

Βραδύτερον ὅμως κατὰ τὸ 1931 καὶ κατόπιν ἐκθέσεως ἑνὸς σχολικοῦ μηχανικοῦ, ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου σας ἐνέκρινε τὴν χορήγησιν χρηματικῆς ἀρωγῆς ἐκ δραχμῶν 450.000 εἰς τὴν Διδακτηριακὴν Ἐπιτροπὴν Κυθήρων πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ διδακτηρίου. Ἡ ἔγκρισις δὲ αὕτη μετὰ τοῦ σχετικοῦ ἐντάλματος τῶν 450.000 δραχμῶν ὑπεβλήθη, ὡς ἀναφέρει ἐν τῷ βιβλίῳ του ὁ κ. γυμνασιάρχης, πρὸς ὑπογραφὴν εἰς τὸν τότε ὑπουργὸν κ. Γ. Παπανδρέου.

Καὶ ὁ κ. γυμνασιάρχης συνεχίζει. Μεταφέρω ἐνταῦθα ἀκεραίαν τὴν ἐνδιαφέρουσαν τὸν κ. Παπανδρέου, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ περικοπὴν τοῦ βιβλίου.

***«Ἡ ὑπηρεσία—λέγει ὁ κ. γυμνασιάρχης—ὑποβαλοῦσα πρὸς ὑπογραφὴν ταῦτα ἐξεπλήρωσεν ἕνα στοιχειῶδες ὑπηρεσιακὸν καθῆκον. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους χορηγία 450.000 δραχμῶν δι' ἕνα οἰκοδόμημα, διὰ τὸ ὁποῖον οἱ βιοπαλαισταὶ Κυθήριοι τοῦ Ἐξωτερικοῦ προσέφερον 1.500.000 δραχ. ἀπαιτεῖ ἱερὰν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ὤφειλε ν' ἀμφισβητήσῃ. Ἐν τούτοις ὁ κ. Γ. Παπανδρέου ὄχι μόνον δὲν ὑπέγραψε τὸ ἔνταλμα ποὺ τοῦ ὑπεβλήθη ἀλλὰ καὶ μὲ ἀγανάκτησιν καὶ μὲ μὴ συγκρατουμένην ὀργὴν παρετήρησε τὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν. Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου διὰ τῆς πράξεώς του αὐτῆς ἠθέλησε νὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν «παιδικόν του φίλον» βουλευτὴν κ. Π. Τσιτσίλιαν. Διότι ὁ κ. Τσιτσίλιας ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα στελέχη, ποὺ συνεκρότησαν τὸν περὶ τὸν κ. Γ. Παπανδρέου, ἐπίδοξον διάδοχον ἐν τῇ ἀρχηγίᾳ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, πολιτικὸν πυρῆνα. Ἀντὶ ὅμως οἱ τὸν πυρῆνα ἀποτελοῦντες νὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ τὸν Ἀρχηγόν, τοὐναντίον ὁ Ἀρχηγὸς σύρεται εἰς τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον τῆς μικροπολιτικῆς τῶν συγκροτησάντων τὸν πυρῆνα μικροπολιτικῶν. Εἶνε Κίρκη ἡ Πολιτική, ποὺ μὲ τὸ μαγικό της ραβδὶ ἀποκτηνώνει τοὺς ἀρριβιστάς»!*

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΙΚΑ ΨΕΥΔΗ ΚΑΙ ΥΒΡΕΙΣ

Πρέπει νὰ σᾶς βεβαιώσω κ. ὑπουργέ, μὲ τὸν εἰλικρινέστερον καὶ κατηγορηματικώτερον τρόπον ὅτι, ***διὰ πρώτην φορὰν*** λαμβάνω γνῶσιν ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. γυμνασιάρχου ὅτι ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου σας εἶχε ἐγκρίνει τὸ ποσὸν τῶν 450.000 δραχμῶν διὰ τὸ διδακτήριον καὶ ὅτι, ὁ τότε ὑπουργὸς κ. Γ. Παπανδρέου δὲν τὸ ἐνέκρινε διὰ νὰ προσφέρῃ τάχα εἰς ἐμὲ ὑπηρεσίαν!

Ἐπειδὴ δὲ θεωρῶ ὑποχρέωσιν τιμῆς νὰ διευκρινισθῇ ἡ ἀναφερομένη αὐτὴ λεπτομέρεια ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ κ. γυμνασιάρχου, θὰ σᾶς παρακαλέσω θερμῶς κ. Ὑπουργέ, ὅπως ἐξακριβώσητε αὐτὴν ἐξετάζοντες τόσον τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου σας ὅσον καὶ τὸν πρήην συνάδελφόν σας.

Δὲν παραξενεύομαι ὅμως διότι ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων ἀνέγραψε ἕνα τόσον μεγάλο ΨΕΥΔΟΣ εἰς τὸ βιβλίον του. ***Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πολιτεύεται.*** Διὰ τὸν σκοπὸν ἄλλως τε αὐτὸν ἐτάχθη εἰς τὰ Κύθηρα. Τί εἶχε νὰ χάσῃ ἐπωφελούμενος τῆς ὅλης θορυβώδους ἱστορίας τοῦ γυμνασίου ἐὰν ἔρριπτε μίαν παρομοίαν ψευδῆ βεβαίωσιν μεταξὺ τῶν συμπολιτῶν του; Θὰ εὑρίσκοντο, κατ' αὐτὸν Κυθήριοι ποὺ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ κάμουν τὴν σκέψιν, ὅτι ἦτο τερατῶδες αὐτὸ ποὺ ἔκαμε ὁ βουλευτής μας, νὰ παρεμποδίσῃ δηλαδὴ τὴν χορηγίαν 450.000 δραχμῶν τὰς ὁποίας θὰ ἔτρωγεν ὁ τόπος μας!

Ἀλλ' ὁ κ. γυμνασιάρχης μιὰ φορὰ ποὺ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ψεύδους διατί νὰ μὴ τὴν συνεχίσῃ; Ὁ κ. Παπανδρέου, λέγει, «παιδικὸς φίλος» τοῦ βουλευτοῦ μας, «μὲ ἀγανάκτησι, καὶ μὲ συγκρατουμένην ὀργὴν παρετήρησε τὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὴν τοιαύτην της ἐνέργειαν»! Τὴν ἐνέργειαν δηλαδὴ νὰ δώσῃ εἰς τὸν γυμνασιάρχην Κυθήρων δραχμὰς 450.000.

Δὲν γνωρίζω πῶς ἀκριβῶς συνέβησαν τὰ πράγματα, οὔτε ποτὲ ὁ κ. Παπανδρέου μοι εἶπεν τίποτε σχετικῶς. Ἐὰν ὅμως κρίνω ἀπὸ τὰ ἴδια ὅσα γράφει ὁ κ. γυμνασιάρχης, ὅτι δηλαδὴ ὁ τότε ὑπουργὸς «δὲν ὑπέγραψε τὸ ἔνταλμα ποὺ τοῦ ὑπεβλήθη» καὶ ὅτι παρετήρησε τὴν ὑπηρεσία του, ἄγομαι νὰ συμπεράνω ὅτι ὁ κ. Παπανδρέου οὐδεμίαν προγενεστέρως γνῶσιν εἶχε περὶ ἐγκρίσεως ἡμίσεως περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιτεκτονικοῦ τμήματος, καὶ ὅτι ***αἰφνιδιαστικῶς*** ἐζητήθη ἡ ἔγκρισίς του.

Διότι ἄλλως τε ἐὰν ὁ κ. Παπανδρέου εἶχε λάβει γνῶσιν προηγουμένως καὶ εἶχε ἀρνηθῇ, δὲν θὰ ἐτόλμα ἡ ὑπηρεσία του νὰ τοῦ ὑποβάλῃ ἐκ νέου «τὸ ἔνταλμα πρὸς ὑπογραφήν».

Αὐτὰς τὰς ἁπλᾶς σκέψεις δύναται νὰ κάμῃ καὶ ὁ ἀδαέστερος τῆς Διοικητικῆς ὑπηρεσίας, καὶ μὲ αὐτὰς νὰ κρίνῃ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ γυμνασιάρχου μας ὅστις πιθανὸν νὰ ἐπίστευεν, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ τῆς πατρίδος του ἔπρεπε νὰ ἐνεργοῦν ***ὡς ξόανα,*** μὴ ἔχοντα ἄλλην γνώμην παρὰ τὴν γνώμην τῶν ὑφισταμένων ὑπαλλήλων των!

«Ἀλλ' ὁ κ. Παπανδρέου, γράφει ὁ κ. γυμνασιάρχης, ἐπίδοξος διάδοχος ἐν τῇ ἀρχηγίᾳ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, χαριζόμενος εἰς τὸν «παιδικόν του φίλον» ἐσύρθη εἰς τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον τῆς μικροπολιτικῆς τῶν συγκροτησάντων τὸν πυρῆνα του μικροπολιτικῶν». Διὰ τοῦτο δὲ καὶ συμπεραίνει ὁ ἐν λόγῳ γυμνασιάρχης: «Ἡ πολιτικὴ εἶνε Κίρκη ποὺ μὲ τὸ μαγικό της ραβδὶ ἀποκτηνώνει τοὺς ἀρριβιστάς»!

Μὲ τὰς χυδαίας αὐτὰς ὕβρεις φαντάζεται ὁ γενναῖος γυμνασιάρχης ὅτι ἐκδικεῖται τὸν κ. Παπανδρέου διότι δὲν ὑπέγραψε τὸ ἔνταλμα ***«ποὺ τοῦ ὑπεβλήθη»,*** καὶ ὅτι δυσφημεῖ τοὺς φίλους τοῦ κ. τέως ὑπουργοῦ ὡς μικροπολιτικοὺς ἀρριβιστάς!

Ποῖος δὲ εἶνε αὐτὸς ποὺ γράφει αὐτά; Εἶνε ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων Σ. Στάθης ὁ ὁποῖος, ὡς ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ ἀποθανόντος πολιτευτοῦ καὶ ἄλλοτε ὑπουργοῦ Σ. Στάη, ὑπηρέτησε τὴν πλέον ξετσίπωτη πολιτικὴν φαυλοκρατίαν τὴν ὁποίαν ἐγνώρισαν ποτὲ τὰ Κύθηρα.

Ἡ χυδαία αὐτὴ γλῶσσα τὴν ὁποίαν ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων μετεχειρίσθη ἐναντίον τοῦ κ. Παπανδρέου τοῦ τιμήσαντος τὸ ἀξίωμά του καὶ διαπρέψαντος εἰς τὸ καθῆκον του ὡς ὑπουργοῦ, δὲν πρόκειται βέβαια νὰ μειώσῃ τὴν ἐκτίμησιν τὴν ὁποίαν πρὸς αὐτὸν τρέφουν οἱ περιστοιχίζοντες αὐτὸν φίλοι του. Καὶ οἱ περιστοιχίζοντες τὸν κ. Παπανδρέου—καὶ εἶνε πάμπολλοι—δὲν τὸν περιστοιχίζουν, ὅπως μωρῶς γράφει ὁ ἐμπαθὴς ἐκπαιδευτικὸς ὑπάλληλος—διότι τὸν θεωροῦν «ἐπίδοξον διάδοχον ἐν τῇ ἀρχηγίᾳ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων», ἀλλὰ διότι ἐκτιμοῦν τὰς μεγάλας πολιτικὰς καὶ πνευματικὰς ἀρετάς του καὶ τὸν ἠθικόν χαρακτῆρα του, ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζουν μίαν καλυτέραν διὰ τὴν Ἑλλάδα πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν αὔριον.

Ὑβρίζει ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων, αὐτὸς ἐδῶ ὁλόκληρος καὶ θρασύτατος:

«Ἀγαπητὲ Μήτσο,

«Ὁ ***διακεκριμένος*** φιλόλογος κ. Φουρίκης ἐκτίθεται γερουσιαστής. Ἐγὼ ἐπειδὴ ἀνήκω στὸ ἀντίθετο στρατόπεδο θὰ τοῦ δώσω μαῦρο. (Τὸ ἔκαμε)! Σὺ ὅμως φρόντισε νὰ κλέψῃς τίποτε ψήφους χωρὶς νὰ σὲ πάρῃ μυρωδιὰ ὁ Τσιτσίλιας καὶ νὰ τοῦ τῆς δώσῃς. Τί διάολο! Ὅλο κεφαλαιοκράτες θὰ μπαίνουν στὶς Βουλές; Ἂς μπῇ καὶ κανεὶς δάσκαλος»!

Αὐτὸς εἶνε ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων, ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ὑπέθαλψε τὸ Κράτος τῶν ***«ὑπερόχων»*** καὶ ***«σθεναρῶν»*** Διευθυντῶν καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τοῦ Ὑπουργείου σας, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ κατάντημα τοῦ χυδαίου ὑβριστοῦ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους, ὁ μωροφιλόδοξος ἐκδότης τοῦ βιβλίου τῶν 247 σελίδων, ὁ ἀγωνιζόμενος εἰς αὐτὸ ἀπεγνωσμένως νὰ δικαιολογηθῇ δι' ὅλας τὰς ἀσυνέτους πράξεις του ἐναντίον τῆς ἐκδηλωθείσης θελήσεως τῶν συμπολιτῶν του.

Ὅσον διὰ τὰς ἐναντίον μου προσωπικὰς ὕβρεις τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, δὲν ἔχω, κ. Ὑπουργέ, νὰ σᾶς ἀπασχολήσω. Οἱ συμπολῖται μου ἐκλέγοντές με εἰς τρεῖς συνεχεῖς περιόδους ἀντιπρόσωπόν των ἀπέδειξαν ὅτι ἐγκρίνουν τὴν ὅλην πολιτείαν μου διὰ τὰ γενικὰ συμφέροντα τῆς ἐπαρχίας των, καὶ συνεπῶς καὶ τὰς προσπαθείας μου πρὸς μετατροπὴν τοῦ κλασσικοῦ των γυμνασίου εἰς σχολεῖον πρακτικῶν σπουδῶν.

Καὶ τὰς προσπαθείας μου αὐτὰς θὰ συνεχίσω, παρὰ πᾶσαν ἐνέργειαν τοῦ ἔχοντος προσωπικὸν συμφέρον νὰ διατηρηθῇ τὸ κλασσικὸν γυμνάσιον ὑβριστοῦ γυμνασιάρχου, καὶ τῶν «σθεναρῶν» φίλων του. Διότι ἐξακολουθῶ νὰ ἔχω τὴν γνώμην, ἐνισχυθεῖσαν μάλιστα ἐκ τῶν πραγμάτων, ὅτι ἡ ἴδρυσις κλασσικοῦ Γυμνασίου εἰς ἕνα πτωχὸν καὶ μικρὸν τόπον, ὅπως τὰ Κύθηρα, ἀπετέλεσεν καὶ ἀποτελεῖ ΕΓΚΛΗΜΑ κατὰ τῆς κυθηραϊκῆς νεολαίας. Ἔγκλημα καταφανέστατον σήμερον.

Ἐὰν δέ, κ. Ὑπουργέ, καὶ σεῖς ὅστις δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ μὲ γνωρίσητε διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ἐπιστολήν μου, συμμερίζεσθε τὰς ἀντιλήψεις μου αὐτάς, ἀντιλήψεις καὶ τοῦ κυθηραϊκοῦ λαοῦ τὸν ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύω εἰς τὸ ἑλληνικὸν Κοινοβούλιον, καὶ εὐαρεστηθῆτε ν' ἀντικαταστήσητε τὸ Κλασσικόν μας Γυμνάσιον δι' ἑνὸς Σχολείου Πρακτικῶν σπουδῶν ἐναρμονιζομένου πρὸς τὰς συνθήκας τῆς ἐπαρχίας μας, νὰ εἴσθε βέβαιος ὅτι θὰ προσφέρετε μίαν ὑψίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὰ Κύθηρα.

Διατελῶ μετὰ τιμῆς
ΠΑΝΑΓ. Κ. ΤΣΙΤΣΙΛΙΑΣ
Βουλευτὴς Κυθήρων

ΥΠΕΡΠΟΝΤΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΚΑΙ ΣΑΤΥΡΑ

Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς τὸν ὁποῖον οἱ Ἕλληνες τοῦ ἐσωτερικοῦ δὲν γνωρίζουν παρὰ μόνον ἀπὸ τὰς ἐκδρομὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶν Ἀχέπινς καὶ Γκάπανς, κρύπτει καὶ ἄλλους θησαυροὺς εἰς τοὺς κόλπους του, ἐκτὸς τῶν θησαυρῶν τῆς ἑλληνικῆς ἐπιχειρηματικότητος καὶ καρτερίας. Κρύπτει καὶ πνευματικοὺς θησαυροὺς ἀξίους νὰ διακοσμήσουν ὄχι μόνον τὴν περιωρισμένην ἑλληνικὴν διανόησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν διεθνῆ τοιαύτην. Καὶ εἶνε πολλοὶ οἱ διαπρεπεῖς Ἕλληνες ἐπιστήμονες οἵτινες ἐν Ἀμερικῇ ἐτίμησαν καὶ τιμοῦν τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα μὲ τὰς περισπουδάστους καὶ ἐρευνητικὰς μελέτας των.

Τὴν φωνὰν ὅμως αὐτὴν δὲν πρόκειται νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν οἱ ἐν Ἀμερικῇ Ἕλληνες ἐπιστήμονες, ἀλλὰ μία καλοτυπωμένη καὶ ἐπιμελημένη σατυρικὴ ἐφημερίς, ὑπὸ τὸν τίτλον «Σάλπιγξ», τῆς ὁποίας ἐκδότης καὶ συντάκτης εἶνε ὁ ἐν Νεντρόϊτ τοῦ Μίσιγκαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κ. Εὐαγόρας Παπαδόπουλος, ὁ ἀνωτέρας παιδείας καὶ μορφώσεως ἀφανὴς μέχρι τοῦδε Ἕλλην.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ ἔμμετρος σατυρικὴ αὐτὴ ἐφημερὶς μᾶς ἐπροξένησε καὶ συγκίνησιν καὶ ἔκπληξιν. Συγκίνησιν διότι οἱ στίχοι της διαπνέονται ἀπὸ ἕνα εἰλικρινῆ πόθον πρὸς ἐξύψωσιν τῆς ἐν Ἀμερικῇ ὁμογενείας, καὶ ἔκπληξιν, διότι μὲ τὴν ἀβλαβῆ καὶ ἄδολον σάτυραν της, τὴν πλήρη παραιτητικότητος καὶ οὐμοριστικοῦ πνεύματος, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ λεπτὴ εἰρωνία δὲν παρέμεινε μόνον προνόμιον τῶν ἐν τῇ πατρίδι ἀξίων λόγου σατυρικῶν μας ποιητῶν.

Θὰ ἔπρεπε τὴν ἐφημερίδα αὐτὴν νὰ τὴν διαβάζουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες, διότι εἰς αὐτὴν θὰ εὕρουν τὴν συμπύκνωσιν ὅλης τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων εἰς ρέοντας καὶ εὐχαρίστους στίχους, ὅπως καὶ τὰς λύπας τῶν ξενητευμένων καὶ μακρυνῶν ἐκείνων ἀδελφῶν μας. Καὶ μεταφέρομεν ἐδῶ ὀλίγους ὡς παράδειγμα.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς νοσταλγοῦν τὴν Πασχαλινὴν καμπάνα τῆς πατρίδος των, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦν νὰ τὴν ἀπολαύσουν. Θὰ ἠμποροῦσαν ἴσως, ἂν οἱ καιροὶ ἦσαν ἄλλοι, καὶ ἂν ἡ οἰκονομικὴ λαίλαψ δὲν τοὺς συνέτριβε. Καὶ γράφει ὁ πονεμένος ποιητὴς τῆς «Σάλπιγγος».

Χτυπᾶ μεσ' τὰ μεσάνυχτα
πασχαλινὴ καμπάνα
Κι' οἱ ἀνασταίσιμοι ψαλμοὶ
ξυπνοῦν παληοὺς ἀχούς,
Μὰ ἡ βοή τους χάνεται
μέσα στὴ τραμουντάνα
Ποὺ φέρνουν ἡ ἀνάμνησες
σὲ ξένους καὶ φτωχούς

«Σὲ ξένους καὶ φτωχούς»! Μόνον ὅσοι ἔζησαν καὶ ζοῦν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ γνωρίζουν τί ἔχει νὰ πῇ ἐκεῖ ***«ξένος καὶ φτωχός»,*** ἠμποροῦν νὰ νοιώσουν τὴν σημασίαν τῶν στίχων αὐτῶν. Ἀλλὰ τὸ Πάσχα ξημέρωσε καὶ ὁ πονεμένος ποιητὴς μᾶς λέγει:

Χριστὸς ἀνέστη ἂς ψάλλουμε
εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου
Συμβολισμένου σ' ἄκακο
καὶ ταπεινὸ ἀμνό,
Κ' οἱ ἕλληνες τοῦ Δυτικοῦ
τούτου Ἡμισφαιρίου
ἐλᾶτε ν' ἀνταλλάξουμε
φιλὶ πασχαλινό

Χριστὸς Ἀνέστη κι' ἂς χαρῇ
πᾶσα ἡ οἰκουμένη
Κι' ἂς εὐφρανθῇ κάθε ψυχὴ
σὲ μιὰ χρυσὴ Λαμπρή.
Ἀλλ' ἂς μὴ λησμονηθῇ
κ' ἡ θλῖψι ἡ κρυμμένη
Ἐκείνων ποὺ σιωπηλὰ
κάνουν γιορτὴ πικρή.

Δὲν γνωρίζω ἄλλον τρόπον ποὺ θὰ ἠμποροῦσε καλύτερα ἀπὸ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ διδάξῃ εἰς τοὺς ὑπερποντίους καὶ διχονοοῦντας ἕλληνας τὴν μεταξύ των ἀγάπην, τὴν ἀγάπην τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ὁμονοίας, τὴν ἀγάπην τὴν χριστιανικήν.

Ἂς ἔλθωμεν καὶ εἰς τὴν σάτυραν τῆς «Σάλπιγκος». Ὁ ποιητὴς γνωρίζει πολὺ καλὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς τύπους ποὺ ἀργοῦν ἐν Ἀμερικῇ ν' ἀποβάλουν, ἢ καὶ δὲν ἀποβάλουν καθόλου τὰς πατρῴας κακὰς συνηθείας των. Καὶ τοὺς τύπους αὐτοὺς σατυρίζει ὅπως τοὺς ἀριθίζει ὡς ἑξῆς:

Ἐπαίνους κατὰ κόρο
Σ' ἕνα λιμοκοντόρο

Στὰ μπαλλὲ καὶ στὰ κονσέρτα
Κι' ὅπου δίνουνε χορὸ
Βλέπεις νὰ ποζάρῃ ἀβέρτα
ἕνα τύπο ὀχληρὸ
Μὲ τὰ νύχια ὅλο βρῶμα
Καὶ κολλάρο ὡς τ' αὐτιά,
Καὶ μὲ κεχηνὸ τὸ στόμα
τὰ κορίτσια νὰ κυττᾷ

Τὰ μαλλιὰ ποὺ ψείρας σμῆνος
ἔτρεφαν εἰς τὸ χωριὸ
Καὶ φαινότανε σὰν κτῆνος
Καὶ ἀδάμαστο θηρί,
Τάχει τώρα γυαλισμένα
Μὲ τὸ λάδο γουρουνιοῦ
Κι' ἀπὸ ξύγκια ποῦν' λυωμένα
Στὴ φωτιὰ τοῦ τηγανιοῦ

Ἔχει ἄνθος κρεμασμένο
στὴ γωνιὰ τοῦ σακκακιοῦ,
καὶ μαντῆλι γεμισμένο
ἀπὸ τσίμπλες τοῦ ματιοῦ,
ποὺ ἐξέχει ὡς ἐπάνω
γιὰ νὰ φαίνονται καλὰ
τὰ κουτσούλια καὶ ἡ μῦξες
ποὺ σὲ χρίζουν σὰν μιλᾷς

Τὶς μαντάμες τριγυρίζει
μία, μία τὴ φορὰ
καὶ στ' αὐτιὰ τοὺς ψιθυρίζει
πῶς παρᾶ ἔχει μ' σύρα.
Ἐνῷ ἔχει μόνον νῶτα
ποὺ εἰς τὰ ντουβάρια ξεῖ,
ὅλα ψώρα κι' ὅλο χνῶτα
καὶ ποδαρικὸν ὀξύ.

Ὁ ποιητὴς σατυρίζει ἐπίσης τὴν τερασταία μεταβολὴ τὴν ὁποίαν ἐπέφερε ἡ ὀλεθρία οἰκονομικὴ κρίσις εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐμφάνισιν τῶν ὁμογενῶν καὶ γράφει:

Περασμένα χρυσᾶ μεγαλεῖα
Ποῦ διηγῶντας τα κρατεῖς τὴ κοιλία

Ποὺ εἶνε ἡ βελάδες
τὰ φρίκια κ' ἡ κυράδες
ποὺ βλέπαμε σὲ κάθε μεριά,
διαμάντια, βραχιόλια,
γοῦνες, φακιόλια,
λουστρίνια, χοροὶ καὶ βιολιά;

Ποῦ εἶνε τὰ κάρρα
σφυρίκτες, ἀντάρα
κ' ἡ φωνὲς τὸ πῶς εἶχαν πολλά,
μετάξια, στολίδια,
λαγούς, πετραχίλια
ἐκεῖ ποὖχαν ἡ ψεῖρες φωλιά;

Ποῦ εἶνε ἡ μαντάμες
ποὺ μὲ μόνο ποτζάμες
δίδαν τσάϊ παρέες συχνά,
καὶ ρεμβάζαν βαμένες
στὸ σοφᾶ ξαπλωμένες
ἐνῷ ὁ ἄντρας πωλοῦσε κιμᾶ;

Θαρρεῖς τώρα πῶς ὅλοι
μποσάδες, βουκόλοι
ναυαγῆσαν στοῦ σεισμοῦ τὴ βροντή,
καὶ φύσηξ' ἀγέρας
ποὺ τοὺς πῆρε τὸ δέρας
κεῖ, φεῦ! ἔμειναν χωρὶς λεοντῆ!

Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ κλείσω τὰς γραμμὰς αὐτὰς χωρὶς νὰ σημειώσω ὅτι ἡ «Σάλπιγξ» περιέχει καὶ καθαρῶς ἐθνικοὺς στίχους, οἱ ὁποῖοι ἀναγινωσκόμενοι, δὲν ἠμποροῦν παρὰ νὰ προκαλέσουν ρίγη συγκινήσεως εἰς κάθε πατριωτικὴν ἑλληνικὴν καρδίαν. Καὶ γράφει ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐθνικῆς μας ἑορτῆς ὁ ποιητής:

Ἡ Κύπρος καὶ στὸ πλάϊ της, ἡ δώδεκα νησίδες
Ἀνάμεσα στὴ πίνδημη, τὴν ἐθνικὴ χαρά,
Προβάλλουνε τὰ χέρια τους δεμένα μ' ἀλυσίδες
Καὶ μᾶς θυμίζουν τάματα καὶ χρέη ἱερά.

Σήμερα ποὺ τοῦ ἕλληνος τὰ δυφασμένα χείλη
προφέρουν ἀλληλούϊα καὶ ὕμνους κι' ὡσαννά,
Ἂς δεηθοῦν καὶ μιὰ στιγμή, ἡ ὥρα ν' ἀνατείλῃ,
Ποὺ ὅλοι μας ἐλεύθεροι θὰ σμίξουμε ξανά.

Ἀξίζει ἀλήθεια νὰ ἐκφράσωμε τὰ ὁλόθερμα συγχαρητήριά μας πρὸς τὸν ἐξαίρετον αὐτὸν ἕλληνα κ. Παπαδόπουλον ὁ ὁποῖος, εἰς τὴν σημερινὴν ἀχάριστον ἐποχὴν τῆς παραδολατρείας καὶ τοῦ κλονισμοῦ τῶν ἠθικῶν ἐννοιῶν, ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ μὲ τὰ πολύτιμα πνευματικά του ἐφόδια εἰς ἕνα τόσον εὐγενῆ ἀγῶνα, τὸν ἀγῶνα τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ἐν Ἀμερικῇ ὁμοεθνῶν μας διὰ τῶν βαθυστοχάστων ἐθνικῶν ἀλλὰ καὶ σατυρικῶν στίχων του

«Φ. Κ.»

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ὁ ἐξαίρετος καὶ διακεκριμένος συμπολίτης κ. Μίνως Β. Τζωρτζόπουλος, καὶ ἡ ὑπερόχων προσόντων χαριτωμένη δεσποινὶς Εὐγενία Ἠλ. Πασχάλη, τῆς ἐγκρίτου ἐν Πειραιεῖ οἰκογενείας, ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των. Τοὺς νυμφικοὺς στεφάνους ἀντήλλαξεν ὁ βουλευτὴς Πειραιῶς κ. Μηνᾶς Σβολόπουλος.

Πρὸς τὸ τόσῳ εὐάρμοστον ζεῦγος, ἡ «Φωνὴ τῶν Κυθήρ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΟ "ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ ΤΕΥΧΟΣ,,

Όχι ὀλίγην, ἀσφαλῶς, ἀπδίαν καὶ ἀποστροφὴν θὰ ἠσθάνετο ὁ μακαρίτης Εὐστάθιος Δηλαβέρης, ἐὰν ἔζη, διὰ τὴν χρησιμοποίησιν μέρους τῆς ἐξ ἑκατὸ χιλιάδων δραχμῶν δωρεᾶς του διὰ τὸ Γυμνάσιον, πρὸς ἐξύβρισιν καὶ δυσφημισμὸν διαφόρων συμπολιτῶν του καὶ ξένων ὑπὸ τοῦ γυμνασιάρχου Κυθήρων.

Ἀλλ' ὁ Δηλαβέρης ἀπέθανε, καὶ οἱ κληρονόμοι του ἀσχολούμενοι μὲ τὴν κληρονομίαν των, δὲν ἔχουν καιρὸν νὰ προσέξουν τέτοια πράγματα. Τὰ προσέχομεν ὅμως ἡμεῖς, διότι δὲν θὰ ἦτο τιμητικὸν δι' ἕνα τόπον ν' ἀφεθῇ ἡ μνήμη ἑνὸς εὐεργέτου του ἀνυπεράσπιστος.

Ὁ μακαρίτης λοιπὸν Δηλαβέρης, παρέδωκε εἰς τὸν γυμνασιάρχην Κυθήρων ἑκατὸ χιλιάδας δραχμὰς διὰ τὸ γυμνάσιον, καὶ ὁ γυμνασιάρχης τὸν ἠρώτησε: «Δυνάμεθα ν' ἀρήσωμεν τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὴν ἄκρην διὰ νὰ ἑορτάσωμεν μίαν ἡμέραν ἐξ αὐτοῦ μεγαλοπρεπῶς τὰ ἐγκαίνια τοῦ Διδακτηρίου, καὶ διὰ νὰ ἐκδώσωμεν παν η γ υ ρ ι κ ὸ ν τ ε ῦ χ ο ς ποὺ ὑπεσχέθημεν εἰς τοὺς ἐρανοδότας»; Καὶ ὁ Δηλαβέρης τοῦ ἀπήντησε: «Δύνασθε νὰ κάμετε ὅ,τι θέλετε».

Ἔτσι λοιπὸν ἐξεδόθη τὸ «τ ε ῦ χ ο ς» τὸ ὁποῖον κᾶθε ἄλλο εἶνε παρὰ «π α ν η γ υ ρ ι κ ὸ ν». Εἶνε μία ἀποτυχοῦσα παταγωδῶς ἀπόπειρα αὐτοδιαφημίσεως τοῦ γυμνασιάρχου Κυθήρων, καὶ ἕνας προσωπικὸς λίβελλος ἐναντίον Κυθηρίων καὶ ξένων, εἴτε ὑπουργῶν, εἴτε βουλευτῶν, εἴτε δημοσίων ὑπαλλήλων, οἵτινες εἶχον τὴν γνώμην ὅτι αἱ «π ρ ά ξ ε ι ς» τοῦ γυμνασιάρχου Κυθήρων πρὸς ἐγκαθίδρυσιν κλασσικοῦ γυμνασίου εἰς τὰ Κύθηρα ἀντεστρατεύοντο τὰ π ρ α γ μ α τ ι κ ὰ συμφέροντα τοῦ κυθηραϊκοῦ λαοῦ.

ΤΙ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΟ «ΤΕΥΧΟΣ»

Τὸ «πανηγυρικὸν» λοιπὸν αὐτὸ τεῦχος «π α ν η γ υ ρ ί ζ ε ι» διὰ τῶν Δηλαβερείων τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν τὸν συγγραφέα γυμνασιάρχην του, καὶ ἄνευ ἐντροπῆς «ὑ β ρ ί ζ ε ι». Καὶ αἱ δύο αὗται ἔννοιαι εἶνε καλοτυπωμέναι ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου, διὰ νὰ ἐφελκύσουν τὴν προσοχὴν τῶν ἀφελῶν, διότι ἀλλέως ὑπῆρχε κίνδυνος ὁ χάρτης των νὰ ριφθῇ εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων.

Ὑβρίζει λοιπὸν ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων ἄνευ ἐντροπῆς τοὺς Κυθηρίους τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, ὡς: «ἐπιδεικνύοντας μὲ λόγια τὴν πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα ἀγάπην, καὶ βλέποντας μὲ δάσκανον ὄμμα τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ Κυθηραϊκοῦ λαοῦ»! Κάὶ τοῦτο διότι, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ὑβριστής, «ἠδράνησε ἡ ἐκλεγεῖσα μεταξὺ αὐτῶν ἐπιτροπὴ πρὸς συλλογὴν ἐράνων, εἴς τινα μάλιστα μέλη τῆς ὁποίας ὁ γυμνασιάρχης ἐτύγχανεν ἀντιπαθής, διότι ἐθεωρήθη παρ' αὐτῶν ὡς ἕνας τῶν συντελεστῶν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ κυθηραϊκοῦ λαοῦ»!

Ὑβρίζει ἀκόμη εἰς τὸ «Πανηγυρικὸν» του τεῦχος ὁ γυμνασιάρχης τὸν Νομομηχανικὸν κ. Μπερσῆν, τοῦ ὁποίου ἐν τούτοις ἡ ἔκθεσις διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ γυμνασιακοῦ κτιρίου ἀπεδείχθη σοφή, καὶ τὸν ἀποκαλεῖ: «ὄγκον πεφυσιωμένης προσωπικότητος», διότι δὲν ἠκολούθησε τὰς ἀνοήτους του καὶ ἐπιζημίους διὰ τὸ κτίριον ὑποδείξεις. Ἐὰν ὁ κ. Μπερσῆς ἤκουε τὸν ὑβριστήν του, τότε θὰ ἦτο «σ θ ε ν α ρ ὸ ς» καὶ «ὑ π έ ρ ο χ ο ς» ὑπάλληλος, ὅπως οἱ ὑπάλληλοι οἱ καλύψαντες τὰς γυμνασιακὰς ἀνοησίας, καὶ ὄχι «ὄγκος πεφυσιωμένης προσωπικότητος»!

Ὑβρίζει προσέτι ὁ γυμνασιάρχης Κυθήρων τὸν μεγαλουργὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ἐπὶ Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων κ. Γ. Παπανδρέου, ὡς: «μικροπολιτικὸν καὶ ἀρριβιστήν», διότι δῆθεν ὁ βουλευτής μας κ. Τσιτσίλιας τὸν ἠμπόδισε νὰ δώσῃ εἰς τὸν γυμνασιάρχην ἤμισυ ἑκατομμύριον δραχμῶν διὰ νὰ ἐξωραΐσῃ τὴν «μαγευτικὴν τοποθεσίαν» τῶν οἰκοπέδων τοῦ «Ντελμπετέρι»!

Ἐξέχασε φαίνεται ὁ ὑβριστὴς ὅτι ἐνυπογράφως εἶχεν ἀναγνωρίσει ὅτι τὸ ἑλληνικὸν Κράτος δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τοῦ κτίσῃ γυμνάσιον. Τὸ ὁ μ ο λ ο γ ε ῖ εἰς τὴν ἔκκλησίν του πρὸς τοὺς Κυθηρίους, εἰς τὴν ὁποίαν ρητῶς λέγει:

«Ἀλλὰ τὸ μέγαρον, ποὺ θὰ στεγασθῇ τὸ Γυμνάσιον, τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν δὲν ἔχει τὴν οἰκονομικὴν δύναμιν νὰ μᾶς τὸ ἀνεγείρῃ. Προβάλλεται λοιπὸν ἡ ὑποχρέωσις νὰ κάμωμεν ὅ,τι ἔκαμαν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος: Νὰ τὸ ἀνεγείρωμεν ἡμεῖς κοινῷ ἐράνῳ τῶν ἀπανταχοῦ Κυθηρίων».

Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἔρανος δὲν ἀπέδωκε τὸ προσδοκόμενον ποσόν, καὶ ἐπειδὴ τὸ φτωχὸ ἑλληνικὸν Κράτος «δὲν εἶχε τὴν οἰκονομικὴν δύναμιν» νὰ πῇ ἀλὰ Δηλαβίρῃ εἰς τὸν γυμνασιάρχη, νὰ πάρε καὶ ἀπὸ μένα μισὸ ἑκατομμύριο δραχμῶν, γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὁ ὑπουργὸς κ. Παπανδρέου «εἶνε μικροπολιτικὸς καὶ ἀποκτηνωμένος ἀπὸ τὴν Πολιτικὴ Κίρκη ἀρριβιστής»!

ΤΙ ΘΑ ΕΛΕΓΕΝ Ο ΔΗΛΑΒΕΡΗΣ

Κατ' αὐτὸν τὸν ἄθλιον καὶ πρόστυχον τρόπον ἐχρησιμοποίησε τὰς 30.000 δραχμὰς τῆς Δηλαβερείου δωρεᾶς ὁ ὑβριστὴς γυμνασιάρχης Κυθήρων, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ οὐδὲ ἴχνος σεβασμοῦ πρὸς τὴν μνήμην ἑνὸς ἀνθρώπου, ὅστις ἐὰν ἔζη, θὰ συνελάμβανε ἀπὸ τὸ ὠτίον τὸν ἀληθινὰ πεφυσιωμένον αὐτὸν ἄνθρωπον, καὶ θὰ τοῦ ἔλεγε:

«Σοῦ εἶπα νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις τὴς ἑκατὸ χιλιάδες δραχμὲς ποὺ σοῦ ἔδωκα, καὶ νὰ βγάλῃς ἂν ἤθελες καὶ βιβλίο γιὰ τὰ ἔργα σου, ἀλλὰ δὲν σοῦ δωκα κανένα δικαίωμα μὲ τὰ χρήματά μου νὰ βγάλῃς βιβλίο γιὰ νὰ βρίσῃς τοὺς συμπολίτας σου, τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, καὶ τοὺς ὑπουργοὺς τῆς πατρίδος σου. Πήγαινε ἀπ' ἐδῶ μικρὲ καὶ πονηρὲ ἄνθρωπε, καὶ μάθε ἀπὸ ἐμένα ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο σου ἐξηυτέλισες εἰς τὰ ὄμματα τῶν ξένων τὸ κυθηραϊκὸν ὄνομα, καὶ προσέφερες ἔτσι τὴν χειροτέραν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν μικρὰν καὶ ἔχουσαν ἀνάγκην φίλων πατρίδα σου».

Ο «ΛΟΡΔΟΣ ΤΗΣ ΦΑΒΑΣ»

Ὁ κ. Μηνᾶς Μπενίτης τρεπεὶς εἰς φυγὴν μετὰ τ' ἀποκαλυπτήρια περὶ τῶν ψευδολογιῶν του, ἀφῆκε ἀντὶ ἀπολογίας ὄπισθέν του τὴν συνήθη εἰς τοὺς πάσχοντας ἐξ ἀεροφαγίας ἀπόπνοιαν. Καὶ ὑβρίζει, ἐξ ἀδυναμίας ἐπιχειρημάτων, μεταχειριζόμενος πολὺ γνωρίμους εἰς αὐτὸν φράσεις τῶν κατωτάτων κοινωνικῶν στρωμάτων. Εἶνε μάταιον νὰ τὸν παρακολουθήσωμεν. Θὰ τὸν ἀφήσωμεν νὰ πνιγῇ εἰς τὰς ὕβρεις του, καὶ θὰ εἴπωμεν μόνον ὀλίγας λέξεις:

Ὁ κ. Μηνᾶς Μπενίτης ΨΕΥΔΕΤΑΙ ἀναιδῶς ἰσχυριζόμενος ὅτι: «ἔστειλε εἰς τὸν κ. Μεγαλοκονόμον τοὲκ τριακοσίων δολλαρίων»! Ἐὰν χρειασθῇ καὶ ἡ ἐνώπιον δικαστηρίου διαπίστωσις αὐτοῦ, καὶ τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ. Τότε ἴσως θὰ ξεκαθαρισθοῦν τελικῶς καὶ ἡ περίφημες «μοῦντζες» του πρὸς τοὺς Ποταμίτες.

Ἀλλ' ὁ κ. Μπενίτης διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ΨΕΥΔΟΜΑΝΙΑΝ του προεχειρίσθη καὶ εἰς Λόρδον. Ἀκοῦστε τί γράφει:

«Ἂν τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Ποταμοῦ ἀποφασίσῃ τὴν ἐκ τοῦ βάθρου τῆς προτομῆς διαγραφὴν τοῦ ὀνόματός μου, θὰ μὲ ὑποχρεώσῃ τὰ μέγιστα, διότι θ' ἀποφύγω οὕτω τὴν κᾶθε ἄλλο παρὰ τιμητικὴν δι' ἐμέ, γειτνίασιν πρὸς τὸ ὄνομά μου, τοῦ ὀνόματος τοῦ γνωστοῦ ποταμίτη λαδᾶ»!

Σωστά! Ποίαν σχέσιν ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ τὸ ἔντιμον ὄνομα τοῦ γνωστοῦ Ποταμίτη «λαδᾶ» κ. Μεγαλονόμου, κοντὰ στὸ ὄνομα τοῦ ἐκλαμπροτάτου κ. Μπενίτη, ὁ ὁποῖος:

Ἀπ' τή φάβα καὶ τὸ σκόρδο
ἐξυφύτρωσε σὲ λόρδο!

Ἀλλ' ὁ κ. Μιχ. Μεγαλονόμος κ. Μηνᾶ Μπενίτη, περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸν τόπον μας. Ὅταν ἔφερε λίγες δεκάρες ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ δὲν τῆς κουβάλησε στὴς μπάγκες καὶ τὴς οἰκοπεδικὲς ἐπιχειρήσεις τοῦ Φαλήρου καὶ τοῦ Πειραιῶς—ὅπως μερικοὶ μερικοί,—ἀλλὰ τὴς ἔρριψε εἰς τὸν τόπο του ὅπου ἔμενε καὶ ὁ ἴδιος σᾶν σωστὸς τσιργώτης—τρούλιτας—γιὰ νὰ γίνῃ τὸ παράδειγμα τῆς προόδου. Καὶ ἐδημιούργησεν σημαντικὰς ἐλαιουργικὰς ἐπιχειρήσεις ἀπὸ τὰς ὁποίας ὠφελήθη ὁλόκληρος ἡ νῆσος μας, ἐδημιούργησε καὶ ἐμόρφωσε μίαν ἐξαίρετον οἰκογένειαν περιποιοῦσαν τιμὴν εἰς τὴν κυθηραϊκὴν κοινωνίαν, καὶ ἔδωκε ἕνα σπάνιον δεῖγμα δημιουργικοῦ ἀνθρώπου καὶ θελληματικότητος.

Αὐτὸς εἶνε ὁ γνωστὸς Ποταμίτης «λαδᾶς», ἐνῷ σεῖς, ὁ «εὐγενὴς λόρδος τῆς φάβας», ἐγκατελείψατε τὸ νησί σας, καὶ μάλιστα τὸ «μουτζώσατε», γιὰ νὰ καμαρώσετε ἀπὸ μακρυὰ τὴν προοδόν του εἰς τὴν ὁποίαν τίποτε ἀπολύτως δὲν συνεισφέρατε παρὰ τὴς «μοῦντζες» σας, εἰσπνέοντες ἀπὸ τὴν βεράνταν τοῦ μεγάρου σας τὴν θαλασσίαν αὔραν τοῦ Φαλήρου.

Ἀλλοίμονο στὸ Τσιρίγο μας ἂν τοῦ ἔλειπα· καὶ αὐτοὶ οἱ διάφοροι γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοι—τρουλίτοι—«λαδάδες», καὶ ἂν περίμενε νὰ ζήσῃ τὸ κακόμοιρο ἀπὸ τοὺς «λόρδους τῆς φάβας» τοῦ τύπου Μπενίτη!

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΤΡΟΜΕΡΟΝ
ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΤΑ ΣΥΜΠΟΛΙΤΟΥ

Ὁ ἐν Πίτσμπουργκ τῆς ἀμερικῆς συμπολίτης κ. Γεώργιος Στρατηγὸς ἐκ Μυλοποτάμου ἔπεσε θῦμα τρομερῶν κακούργων ὡς ἀναγράφει ὁ ἀμερικανικὸς τύπος.

Ὁ ἀτυχὴς συμπολίτης ὀλίγον κατόπιν ὡς ἤνοιξε τὴν πρωΐαν τὸ κατάστημά του, εἶδε νὰ εἰσέρχωνται τρεῖς νέοι μὲ προτεταμένα περίστροφα οἱ ὁποῖοι καὶ τὸν διέταξαν νὰ μὴ κινηθῇ. Οἱ λησταὶ ἀφοῦ ἐκκένωσαν τὸ ταμεῖον τοῦ καταστήματος εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εὗρον παρὰ 15 μόνον δολλάρια, ἥρπασαν τὸν κ. Στρατηγὸν καὶ ἀφοῦ τὸν κατέστησαν ἀνίκανον νὰ κινηθῇ, τὸν ἐτύφλωσαν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς δι' ἑνὸς αἰχμηροῦ ὀργάνου κατόπιν δὲ ἐξηφανίσθησαν.

Εἰς τὰς φωνὰς τοῦ κ. Στρατηγοῦ προσέτρεξαν διάφοροι πολῖται, οἱ ὁποῖοι καὶ τὸν μετέφεραν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον. Αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας ἐξήγειρεν ἡ βαρβαρότης τῶν κακούργων, διέταξαν τὸν ἀποκλεισμὸν ὅλων τῶν ὁδῶν πρὸς σύλληψιν τῶν δραστῶν.

ΚΥΘΗΡΑΪΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Μερίμνῃ τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν» ἐδόθησαν τρεῖς κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα διαλέξεις ἐν Ἀθήναις μὲ ὁμιλητὰς τοὺς κ.κ. Μηνᾶν Λογοθέτην, Κώσταν Καιροφύλαν καὶ Παναγιώτην Φωτεινόν.

Ἡ διάλεξις τοῦ ἐκλεκτοῦ συμπολίτου καὶ χημικοῦ κ. Λογοθέτη μὲ θέμα: «Ραδιενεργὰ στοιχεῖα» ἐδόθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Ἡ διάλεξις τοῦ ἐξαιρέτου λογίου καὶ μεσαιωνοδίφου κ. Κώστα Καιροφύλα μὲ θέμα: «Τὰ Κύθηρα ὑπὸ τοὺς Φράγκους» ἐδόθη εἰς τὴν φιλολογικὴν αἴθουσαν τοῦ Παρνασσοῦ.

Καὶ ἡ διάλεξις τοῦ διακεκριμένου ἰατροῦ καὶ ὑφυγηγετοῦ τοῦ Πανεπιστημίου συμπολίτου κ. Παναγ. Φωτεινοῦ μὲ θέμα: «Ἡ διατήρησις τῆς κόμης» ἤτις ἐδόθη ἐπίσης εἰς τὴν φιλολογικὴν αἴθουσαν τοῦ Παρνασσοῦ».

Τὰς τρεῖς αὐτὰς διαλέξεις παρηκολούθησε πλῆθος Κυθηρίων καὶ ξένων ἐν οἷς διεκρίνοντο καὶ διάφοροι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, ἐπιστήμονες, λόγιοι, δημοσιογράφοι, πολιτευταὶ κλπ. οἵτινες καὶ συνεχάρησαν τοὺς ὁμιλητὰς τόσον διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν θεμάτων ὅσον καὶ διὰ τὸν τρόπον μεθ' ὃν ἀνέπτυξαν ταῦτα.

Ὁ «Κυθηραϊκὸς Σύνδεσμος» Ἀθηνῶν εἶνε ἄξιος ἐπαίνων καὶ εὐχαριστιῶν ἐκ μέρους τῶν συμπολιτῶν διὰ τὴν ὡραίαν ὑπὲρ τοῦ κυθηραϊκοῦ ὀνόματος προσπάθειάν του, ὅσον καὶ οἱ κ. κ. Λογοθέτης, Καιροφύλας καὶ Φωτεινὸς διὰ τὴν εὐγενῆ συμβολήν των εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτήν.

Η ΑΓΟΝΟΣ ΓΡΑΜΜΗ

Ἀπό τινος ἔπαυσε προσεγγίζον εἰς Καψάλιον τὸ ἀτμόπλοιον τῆς ἀγόνου γραμμῆς Κυθήρων. Δι' αὐτὴν θὰ δίδεται τοῦ λοιποῦ διὰ τρεῖς μόνον μῆνας τοῦ ἔτους ἐπιχορήγησις ἐφ' ὅσον τὸ ἀτμόπλοιον προσεγγίζον ἤδη εἰς Ἀγίαν Πελαγίαν θεωρεῖται ὅτι ἐξυπηρετεῖ ὅλην τὴν νῆσον.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ

Οἱ κάτοικοι Καραβᾶ κατόπιν συνεννοήσεως μεταξύ των, δὲν μετέβησαν εἰς τὴν ἐν Ποταμῷ ἐφετεινὴν πανήγυριν τῆς Νέας Παρασκευῆς, ἡμέραν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ἐώρτασαν δι' ἀρτοκλασίας ἐν τῷ χωρίῳ των, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν κατορθώθη μέχρι τοῦδε νὰ μεταβαίνῃ ἡ Ἁγία Εἰκὼν τῆς Μυρτιδιωτίσσης καὶ εἰς τὸν Καραβᾶ.

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑ ΘΑΛΑΣΣΗΣ
ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Ἡ Πανελλήνιος Ἀκτοπλοϊκὴ Ἕνωσις ἐκυκλοφόρησε φυλλάδιον σχετικῶς μὴ τὴν αὔξησιν τῶν εἰσιτηρίων τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν ἐμπορευμάτων, ἐκ τοῦ ὁποίου καταφαίνεται ἡ μεγάλη φορολογία ἡ ὁποία πλήττει τὰ πλοῖα καὶ τοὺς ἐπιβάτας.

Διὰ νὰ λάβωνν γνῶσιν καὶ οἱ συμπολῖται μας ποίους φόρους πληρώνουν ὁσάκις ταξειδεύουν, παραθέτομεν πίνακα αὐτῶν εὐθὺς κατωτέρω.

ΦΟΡΟΙ ΠΛΗΤΤΟΝΤΕΣ ΕΠΙΒΑΤΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

1) ***Κύριος Φόρος Δημοσίου***, ἐπιβληθεὶς διὰ τοῦ Νόμου ΑΧΚΕ ὡς ἰσχύει σήμερον τροποποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ νόμου 4735 «περὶ τελῶν χαρτοσήμου» καὶ ἀνερχόμενος εἰς τὸ ἐπιβλητικὸν ποσὸν τῶν 12.70 ο)ο ἐπὶ τοῦ ναύλου ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων.

2) ***Πρόσθετος Φόρος Δημοσίου***, ἐπιβληθεὶς διὰ τοῦ Νόμου 3020)1922 καὶ ἀνερχόμενος εἰς δρχ. 1.40 διὰ τὰ εἰσιτήρια Α'. καὶ Β'. θέσεως καὶ 0.20 διὰ τὰ εἰσιτήρια Γ'. θέσεως.

3) ***Τέλος ὑπὲρ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου***, ἀνερχόμενον τὸ πρῶτον εἰς 1 ο)ο εἶτα εἰς 2 ο)ο καὶ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1933 εἰς 4ο)ο ἐπὶ τοῦ ναύλου ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων.

4) ***Τέλη πλευρίσματος***, καταβαλλόμενα εἰς ἅπαντας σχεδὸν τοὺς λιμένας ὑπὸ τῶν ἐπιβιβαζομένων εἰς πλοῖα ἐπιβατῶν, ἀνήρχοντο τὸ πρῶτον εἰς 3 σή) ἐπὶ τοῦ ναύλου, εἶτα εἰς 5 ο)ο καὶ τέλος διὰ πολλοὺς τῶν λιμένων εἰς 10 ο)ο. Ἡ ἐκ τοῦ τέλους καὶ μόνον τούτου ἀφαίμαξις τοῦ ἐπιβάτου εἶνε τρομακτική. Ἐπιβάτης πρώτης θέσεως ταξειδεύων διὰ Κέρκυραν καταβάλλει δραχ. 47 διὰ λεμβουχικὰ χωρὶς νὰ κάμῃ χρῆσιν λέμβου, ἐνῷ ὅταν ἐχρησιμοποίει τὴν λέμβον ἐπλήρωνε μόνον δρχ. 10, ἐνίοτε δὲ καὶ 5. Ὁ διὰ Μυτιλήνην πληρώνει σήμερον διὰ λέμβον τὴν ὁποίαν δὲν βλέπει δρχ. 53, ὁ διὰ Θεσσαλονίκην 42, ὁ διὰ Κρήτην 41, ὁ διὰ Λῆμνον 78, ὁ διὰ Καβάλλαν 78, ὁ δι' Ἀργοστόλιον 30 καὶ ο.κ.ε.

5) ***Κεφαλικὴ φορολογία*** δρχ. 1, 3 καὶ 5 διὰ τοὺς ἐπιβάτας Α'., Β'. καὶ Γ', θέσεως ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς.

6) ***Τέλος ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἐκκαθαρίσεως Ἐπιβατηγοῦ Στόλου*** ἀνερχόμενον εἰς 3 ο)ο ἐπὶ τοῦ ναύλου ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων, δυνάμενον ν' ἀνέλθῃ μέχρι 4 ο)ο.

7) ***Τέλος ὑπὲρ λιμενικῶν Ταμείων*** ἐκ δρ. 0.10 κατὰ εἰσιτήριον.

8) ***Τέλος ὑπὲρ Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων***, ἐκ δρχ. 1 δι' ἕκαστον εἰσιτήριον.

9) ***Τέλος ὑπὲρ Ἑλληνικῆς Θαλασσίας Ἑνώσεως*** ἐκ δρχ. 0.50—10 κατὰ εἰσιτήριον.

Ἡ συγκεφαλαίωσις τῶν ἄνω φόρων καὶ τελῶν ὁδηγεῖ εἰς τὸ κατιπληκτικὸν συμπέρασμα ὅτι ἡ μεταφορικὴ διὰ θαλάσσης ἐπιβατικὴ καὶ ἐμπορευματικὴ κίνησις φορολογεῖται διὰ τοῦ ἐξωφρενικοῦ ποσοῦ 33 ο)ο ἐπὶ τοῦ ναύλου της. Ἂν δ' εἰς τὸ ποσοστὸν προστεθοῦν καὶ οἱ φόροι οἵτινες ἀμέσως πλήττουσι τὰ πλοῖα, τότε τοῦτο ἀναβιβάζεται εἰς 40 ο)ο καὶ πλέον. Δηλαδὴ πλέον τοῦ 1)3 τοῦ ναύλου τὸν ὁποῖον πληρώνουν οἱ ἐπιβάται καὶ τὰ ἐμπορεύματα, ἀφαιρεῖται καὶ δὴ κατὰ προτίμησιν πάσης ἄλλης δαπάνης, ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῶν διαφόρων Ὀργανισμῶν καὶ Ταμείων.

ΠΙΝΑΞ ΤΕΛΩΝ ΥΠΕΡ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Ὁ κατωτέρω πίναξ ἐμφαίνει ἀκριβῶς τί ὀφείλει νὰ πληρώσῃ οἱοσδήποτε ἐπιβάτης διὰ φόρους καὶ τέλη ὑπὲρ διαφόρων Ταμείων προκειμένου νὰ ταξειδεύσῃ ἐκ Πειραιῶς φερ' εἰπεῖν.

Ἐκ Πειραιῶς εἰς	*Α' θέσ.*	*Β' θέσις*	*Γ' θέσις*
Ἰτέαν	Δρ. 56.—	Δρ. 36.—	Δρ. 20.—
Σύρον	» 63.—	» 44.—	» 20.—
Πάτρας	» 57.—	» 43.—	» 23.—
Νάξον	» 70.—	» 54.—	» 26.—
Σαντορίνην	» 84.—	» 64.—	» 30.—
Βόλον	» 93.—	» 68.—	» 30.—
Πρέβεζαν	» 108.—	» 67.—	» 33.—
Κόπραιναν	» 111.—	» 71.—	» 40.—
Καλάμας	» 109.—	» 78.—	» 36.—
Κρήτην	» 131.—	» 81.—	» 36.—
Θεσ)νίκην	» 135.—	» 115.—	» 50.—
Κέρκυραν	» 152.—	» 115.—	» 64.—
Χίον	» 169.—	» 107.—	» 44.—
Μυτιλήνην	» 190.—	» 120.—	» 50.—
Καβάλλαν	» 250.—	» 178.—	» 88.—
Ἀλεξ)πολιν	» 250.—	» 178.—	» 88.—

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι οἱ ἀποκαλυπτικοὶ αὐτοὶ πίνακες μαρτυροῦν ὅτι ἡ φορολογία μὲ 33 ο)ο ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου ναύλου εἶνε βαρυτάτη καὶ ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς παρεμποδίσεως τῆς κυκλοφορίας ἐπιβατῶν. Διὰ τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ μεταρρυθμισθῇ ἄλλως δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἐπέλθῃ τελεία ἀπονέκρωσις εἰς τὰς θαλασσίας μας συγκοινωνίας τοῦ ἐσωτερικοῦ πρᾶγμα λίαν ἐπιζήμιον καὶ εἰς τὴν ναυτιλίαν καὶ εἰς τὴν τουριστικὴν κίνησιν, ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος τοῦ τόπου.

Η ΝΕΑ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΜΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Εἰς τὴν Βουλὴν κατετέθη τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐπαναφορᾶς τῆς Νομαρχιακῆς ἐκλογικῆς περιφερείας ἥτις εἶχεν εἰσαχθῇ τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1886 ὑπὸ τοῦ Χ. Τρικούπη, κατηργήθη κατόπιν κατὰ τὸ 1890, ἐπανεφέρθη καὶ πάλιν τὸ 1906 μέχρι τοῦ 1923 ὅτε κατηργήθη ὑπὸ τῆς τότε Ἐπαναστάσεως διὰ Νομοθ. Διατάγματος διὰ νὰ ἐπαναφερθῇ καὶ πάλιν κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς τῆς 7 Νοεμβρίου 1926, καὶ τὰς ὁμοίας τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1932 μέχρι τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1933 καθ' ἃς ἡ ἐπαρχία καὶ πάλιν ὁρίσθη ὡς περιφέρεια πρὸς ἀνάδειξιν τῶν βουλευτῶν.

Εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου καθ' ὃ ὁρίζεται ὅτι: «Περιφέρεια πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν εἶνε ὁ Νομός» προσετέθη καὶ ἐδάφιον 2ον ὁρίζον τὰ ἑξῆς:

«Ὁ πρῴην δῆμος Πειραιῶς καὶ αἱ ἐπαρχίαι Αἰγίνης, Κυθήρων καὶ Τροιζηνίας, ἀποσπώμεναι τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ἀποτελοῦσιν ἰδίαν ἐκλογικὴν περιφέρειαν».

Ἐπιψηφιζομένου τοῦ νομοσχεδίου, ἡ ἐπαρχία μας κατ' αὐτὸ θ' ἀποτελέσῃ μίαν μετὰ τοῦ Πειραιῶς ἐκλογικὴν περιφέρειαν, πρᾶγμα ποὺ δὲν ἀπαρέσκει ποσῶς βέβαια εἰς τοὺς συμπολίτας.

ΠΑΚΤΩΛΟΣ ΧΡΥΣΟΥ

Ἐκ χρονογραφικοῦ καθήκοντος ἀναγράφομεν τὴν πληροφορίαν ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἐπαρχιακῆς ὁδοποιΐας τοῦ νομοῦ μας, ἐνέκρινε τὴν χορήγησιν τῶν ἀκολούθων πιστώσεων διά τινας ὁδοὺς τῆς ἐπαρχίας μας!

ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
Η ΚΥΘΗΡΑΪΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΝΤΗΤΡΟΪΤ

ΝΤΗΤΡΟΪΤ, Ἀπρίλιος 1934. (Τοῦ ἐκεῖ μονίμου ἀνταποκριτοῦ μας.—Θλιβερὸν γεγονὸς τὸ ὁποῖον παρ' ὀλίγον νὰ εἶχε σοβαρὰς συνέπειας, καὶ οὐδενὸς θῦμα ὑπῆρξε ὁ ἐκ Λογοθετιανίκων ἔγκριτος συμπατριώτης καὶ ἄριστα ἐγκατεστημένος ἐνταῦθα κ. Νικόλαος Δ. Γαβρίλης, συνετάραξε τὴν ἐνταῦθα κυθηραϊκὴν παροικίαν ὡς καὶ τοὺς πολυαρίθμους φίλους τοῦ παθόντος.

Ὁ κ. Γαβρίλης καίτοι διηύθυνε προσεκτικῶς καὶ μὲ ἠλαττωμένην ταχύτητα τὸ αὐτοκίνητόν του κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς 28ης Μαρτίου, ἐν τούτοις ὡς ἐκ τῆς καταπεσούσης χιόνος καταστησάσης τὸ ἔδαφος γλοιῶδες καὶ ὀλισθηρόν, εὑρέθη ἀντιμέτωπος ἑτέρου αὐτοκινήτου ἐρχομένου ἐξ ἀντιθέτου διευθύνσεως ὅπερ, ὡς ἐκ τῶν ἰδίων λόγων, δὲν ἠ